

TEINILÄN LASTENKODIN OMAVALVONTASUUNNITELMA

Helsinki

Sisällys

1	Palveluntuottaja	5
1.1.	Palvelun kuvaus	5
1.2.	Yksikön tiedot	5
2	Toimintaperiaatteet ja arvot	7
3	Riskien hallinta	7
3.1	Työturvallisuus: vaarojen arviointi	8
3.2	Varautuminen ja valmius	9
3.3	Tietosuoja, tietoturva ja tietosuoja-asetusten mukaisen osoitusvelvollisuuden toteuttaminen	10
4	Asiakas- ja potilasturvallisuus	12
4.1	Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon epäkohdista	12
4.1.1	<i>Epäkohtien ja vaaratapahtumien tunnistaminen ja niistä ilmoittaminen</i>	13
4.1.2	<i>Epäkohtien ja vaaratapahtumien käsittely ja raportointi</i>	14
4.2	Vakavien vaaratapahtumien selvittely	15
4.3	Asiakkaiden ja potilaiden hyvinvoinnista huolehtiminen	15
4.3.1	<i>Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen</i>	15
4.3.2	<i>Ravitsemus</i>	16
4.3.3	<i>Tartuntatauti- ja infektioiden ennaltaehkäisy sekä hygieniakäytännöt</i>	17
4.4	Lääkehoito	18
4.4.1	<i>Lääkehoitosuunnitelma ja lääkehoidon toteuttaminen</i>	18
4.4.2	<i>Rajattu lääkevarasto</i>	19
4.5	Laite ja tarviketurvallisuus	19
5	Asiakkaan asema, oikeudet ja oikeusturva	19
5.1	Palveluihin hakeutuminen ja palveluiden saatavuuden määrääjät	19
5.2	Asiakkaan ja potilaan hoidon suunnittelu	20
5.3	Asiakkaan ja potilaan itsemääräämisoikeus	21
5.4	Asiakkaiden, potilaiden ja läheisten osallisuus	22
5.5	Palautekanavat ja tiedon hyödyntäminen	23
5.6	Sosiaali- ja potilasasiavastaava	23
5.7	Muistutukset ja kantelut	24
6	Henkilöstö	25
6.1	Ammattinharjoittamisen edellytykset ja valvonta	25
6.2	Määrä, rakenne ja riittävyys	26
6.3	Perehtyminen ja osaamisen varmistaminen	27
6.4	Työhyvinvointi ja turvallisuus	28
6.5	Tartuntataudeilta suojaaminen	29
7	Toimintaympäristö ja tukipalvelut	30
7.1	Toimintaympäristö	30
7.2	Terveydensuojelulain mukainen omavalvonta	30
7.2.1	<i>Toiminnan terveydensuojelulain mukaiset riskitekijät</i>	31
7.2.2	<i>Terveydensuojelulain mukaisten riskitekijöiden ennaltaehkäisy</i>	31
7.3	Ympäristötyö	31
7.4	Tiloihin liittyvät teknologiset ratkaisut	31
7.5	Tukipalvelut ja alihankinta	32
7.5.1	Kuljetukset	32
7.5.2	Ateriapalvelut	32
8	Omavalvonnan seuranta	32

8.1 Raportointi.....	32
8.2 Arkistointi ja viestintä.....	32
8.3 Suunnitelman hyväksyntä.....	34

YKSIKÖN OMAVALVONTASUUNNITELMAN TIIVISTELMÄ

YKSIKÖN NIMI	Teinilän lastenkoti
YKSIKÖSSÄ TUOTETUN TAI TUOTETTUJEN PALVELUJEN SEKÄ ASIAKASKUNNAN /KOHDERYHMÄN LYHYT KUVAUS	<p>Helsingin kaupungin lastenkotitoimintaan kuuluva Teinilän lastenkoti tarjoaa ympärivuorokautista erityistason laitoshoittoa pääsääntöisesti huostaanotetuille helsinkiläisille lapsille.</p> <p>Teinilän lastenkodissa tarjotaan kahta eri palvelutasoa: Erityistason laitoshoittoa tarjotaan neljällä osastolla 28 lapselle sekä vaativan tason laitoshoittoa, jota tarjotaan yhdellä osastolla viidelle lapselle.</p> <p>Teinilän lastenkoti toimii kahdessa eri toimipisteessä Pikalähetintie 15, jossa sijaitsevat kolme osastoa sekä Oppipojantie 19:n kiinteistössä, jossa on kaksi osastoa.</p> <p>Teinilässä hoidetaan pitkäaikaisesti lapsia, joilla on psyykkisen hyvinvoinnin ongelmia ja jotka tarvitsevat kuntoutuakseen psykiatrista erityisasiantuntemusta. Teinilän lastenkodin henkilökunnalla on erityisosaamista työskentelyyn lasten kanssa, joilla on ollut puutteita varhaisessa vuorovaikutuksessa ja/tai traumatisoivia kokemuksia omassa elämänhistoriassa. Lapset saattavat oireilla tunne-elämän ja käytöksen haasteilla tai muilla mielenterveyden pulmilla. Teinilässä tuetaan erityisesti lasten psyykkistä hyvinvointia sekä kuntoutumista. Lapset ovat iältään 11–17-vuotiaita.</p>
OMAVALVONNAN TOTEUTTAMINEN JA SEURANTA	<p>Omaevalvonta on arjen toimintaa, jolla huolehditaan turvallisuuden toteutumisesta. Epäkohdista ilmoitetaan välittömästi ja niiden korjaamiseen ryhdytään suunnitelmallisesti. Esihenkilöt vastaavat omaevalvonnan toteuttamisesta ja seurannasta.</p> <p>Lastenkodin omaevalvontasuunnitelma päivitetään vuosittain sekä toiminnan olennaisesti muuttuessa.</p>
YKSIKÖN VASTUUHENKILÖ JA HENKILÖSTÖ-RAKENNE	<p>Teinilän lastenkodin johtaja Jarmo Lonkola vastaa lastenkodin toiminnan kokonaisuudesta.</p> <p>Lastenkodin moniammatillinen hoitohenkilöstö koostuu ohjaajista ja sairaanhoitajista, joita on yhteensä 46. Jokaisella osastolla on oma lähiesihenkilö.</p>

SAMMANFATTNING AV ENHETENS PLAN FÖR EGENKONTROLL

ENHETENS NAMN	Teinilä barnhem
KORT BESKRIVNING OM ENHETENS SERVICE OCH	Teinilä barnhem, som är en del av Helsingfors stads barnhemsverksamhet, erbjuder specialvård dygnet runt för främst Helsingfors barn.

KLIENTER / MÅLGRUPP	<p>Teinilä barnhem erbjuder två olika servicenivåer: institutionsvård på specialnivå erbjuds på fyra avdelningar för 28 barn, och institutionsvård på krävande nivå erbjuds på en avdelning för fem barn.</p> <p>Teinilä barnhem finns på två olika platser, Pikalähetintie 15, där tre avdelningar finns, och Oppipojantie 19, där två avdelningar finns.</p> <p>Barn som har psykiska välbefinnandeproblem och som behöver särskild psykiatrisk kompetens för att rehabilitera vårdas långtids på Teinilä. Personalen på Teinilä barnhem har specialkompetens i att arbeta med barn som har haft brister i tidig interaktion och/eller traumatiserande upplevelser i sin egen livshistoria. Barn kan visa symtom på känslomässiga och beteendemässiga utmaningar eller andra psykiska problem. På Teinilä stöds särskilt barns psykologiska välbefinnande och rehabilitering. Barnen är mellan 11 och 17 år.</p>
EGENKONTROLL OCH UPPFÖLJNING	<p>Egenkontroll är en vardaglig aktivitet som tar hand om säkerheten. Felaktigheter rapporteras omedelbart och deras korrigerande åtgärder planeras. Arbetsledare ansvarar för att genomföra och följa upp egenkontroll.</p> <p>Barnhusets egenkontrollplan uppdateras årligen och när verksamheten förändras väsentligt.</p>
ENHETENS ANSVARSPERSON OCH PERSONAL- STRUKTUR	<p>Jarmo Lonkola, föreståndare för Teinilä barnhem, ansvarar för hela driften av barnhemmet.</p> <p>Barnhusets multiprofessionella vårdpersonal består av kuratorer och sjuksköterskor, totalt 46. Varje avdelning har sin egen närmaste handledare.</p>

1 Palveluntuottaja

Sosiaali- terveys- ja pelastustoimiala on yksi Helsingin kaupungin neljästä toimialasta. Sosiaali- ja terveystoimiala tuotetaan toimialalla kolmessa palvelukokonaisuudessa: Perhe- ja sosiaalipalvelut, Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut sekä Terveys- ja päihdepalvelut. Tässä omavalvontasuunnitelmassa kuvataan Perhe- ja sosiaalipalveluiden lastenkotitoimintaan kuuluvan Teinilän lastenkodin omavalvontaa.

1.1. Palvelun kuvaus

Helsingin kaupungin lastenkotitoimintaan kuuluva Teinilän lastenkoti tarjoaa ympärivuorokautista laitoshoidon huostaanotetuille helsinkiläisille lapsille, joilla on sijaishuollon tarve. Teinilän lastenkodissa sijoitukset ovat usein pidempiaikaisia. Lastenkoti ottaa myös vastaanotto- ja arviointilapsia arviointiin kiireellisen sijoituksen tilanteissa, mikäli lastenkodin tyhjälle paikalle ei ole tarjolla lasta pidempiaikaiseen sijoitukseen. Lastenkodissa toteutetaan yhdellä osastolla erityistason sekä neljällä osastolla vaativan tason lastensuojelun laitospalvelua.

Teinilän lastenkotiin sijoitetaan lapsia, joilla on psyykkisen hyvinvoinnin ongelmia ja jotka tarvitsevat kuntoutuakseen psykiatrista erityisasiantuntemusta. Teinilässä on erityisosaamista työskentelyyn lasten kanssa, joilla on ollut puutteita varhaisessa vuorovaikutuksessa ja/tai traumatisoivia kokemuksia omassa elämänhistoriassa. Lapset saattavat oireilla tunne-elämän ja käytöksen haasteilla tai muilla mielenterveyden pulmilla. Teinilässä tuetaan erityisesti lasten psyykkistä hyvinvointia sekä kuntoutumista. Vaativan tason osastolla lapsilla on usein myös jatkuva aikuisen valvonnan tarve.

Lapset tarvitsevat erityistä tukea arjessa selviytymiseen vakavissa toiminnanohjauksen ongelmissa, jotka näkyvät koulunkäynnissä, sosiaalisissa suhteissa sekä päivittäisissä toiminnoissa. Lapset ovat iältään 11–17-vuotiaita.

Helsingin Oulunkylässä sijaitsevassa Teinilän lastenkodin neljällä erityistason ja yhdellä vaativan tason osastolla on yhteensä 33 asiakaspaikkaa. Yläteinilässä, osoitteessa Oppipojantie 19 toimivat kaksi erityistason osastoa Koivula ja Toukola, joissa kummassakin asuu seitsemän lasta. Alateinilässä, osoitteessa Pikalähetintie 15 toimivat kaksi erityistason osastoa Jukola ja Siipi, joissa kummassakin asuu seitsemän lasta sekä vaativan tason osasto Kivitasku, jonka viisipaikkaisella osastolla toteutetaan erityistason laitoshoidon.

Teinilän lastenkodin osastot ovat viihtyisiä, laitoshoidon vaatimukset täyttäviä asuinyksiköitä. Jokaisella lapsella on oma huone, jonka sisustukseen lapsi saa vaikuttaa ja tuoda omia tavaroitaan. Yhteisinä tiloina toimivat olohuone, keittiö ja muut mahdolliset tilat.

1.2. Yksikön tiedot

Teinilän lastenkodin toiminnan kokonaisuudesta vastaa lastenkodin johtaja. Lastenkodin johtaja vastaa uusien asiakkaiden valinnasta, henkilöstöhallinnosta, rekrytoinnista ja toiminnan kehittämisestä, seurannasta ja arvioinnista. Johtaja vastaa myös lastenkodin talousjohtamisesta.

Teinilän lastenkodin johtaja:
Jarmo Lonkola, p. 09 310 52441 jarmo.lonkola@hel.fi

Lastenkodin osastojen vastaavat ohjaajat, jotka toimivat osastojen lähiesihenkilöinä.

Oppipojantie 19 osastojen lähiesihenkilöt:

Osasto Koivula; Eveliina Räisänen p. 09 310 53203, eveliina.raisanen@hel.fi

Osasto Toukola; Sari Moisio p. 09 310 24994, sari.moisio@hel.fi

Pikalähetintie 15 osastojen lähiesihenkilöt

Osasto Jukola; Anni Pitkänen p. 09 310 24993, anni.pitkanen@hel.fi

Osasto Kivitasku; Aatu Lehtinen p. 09 310 73738, aatu.lehtinen@hel.fi

Osasto Siipi; Suvi Suojoki, 09 310 73739, suvi.suojoki@hel.fi

Neljällä erityistason osastolla työskentelevät vastaavat ohjaajat sekä vaativalla osastolla toimiva johtava ohjaaja, toimivat osastojen lähiesihenkilöinä. Johtajan ja vastaavan tai johtavan ohjaajan roolit asiakasprosesseissa on määritelty selkeästi kasvatusvastuumalliin.

Vastaavilla ja johtavalla ohjaajalla on päävastuu osaston työnorganisoinnista, hoito- ja kasvatusprosessien johtamisesta sekä henkilöstön lähijohtamisesta lastenkodin yhteisten linjausten mukaisesti. Lähiesihenkilön hoito- ja kasvatustyön johtamisessa tärkeässä roolissa ovat lapsen hoito- ja kasvatussuunnitelmien laadinnan ja tavoitteiden mukaisen työskentelyn johtaminen sekä muun vaikuttavuuden arviointityöskentelyn organisoiminen, verkostotyöskentely, omaohjaajatyön tuki ja hoitokulttuurista huolehtiminen terapeuttisen laitoshoidon viitekehysten mukaisesti.

Teinilän lastenkodissa toteutetaan valmentavan johtamisen mallia, jossa henkilöstön ammattitaitoa hyödyntäen vahvistetaan tiimien itseohjautuvuutta. Henkilöstön täydennyskoulutuksilla pyritään vastaamaan asiakkaiden erilaisiin tarpeisiin. Valmentavassa johtamisessa tavoitteena on, että tiimit sekä työntekijät organisoivat vahvasti toimintaansa vaikuttaen näin omaan työn arkeensa. Lastenkodin rakenteet tukevat työn tekemistä. Lastenkodilla on kokousrakenteet, jotka ovat tärkeitä yhteistoiminnan foorumeita.

Teinilän lastenkodin toiminnan kehittämiseksi laaditaan vuosittain tavoitteet, joiden toteutumista seurataan säännöllisesti esihenkilökokouksissa. Tavoitteet tekevät toiminnasta suunnitelmallista ja ohjaavat kehittämistyössä.

Omavalvontasuunnitelman laatimisesta vastaa lastenkodin johtaja. Suunnitelma päivitetään toiminnassa tapahtuneiden oleellisten muutosten jälkeen. Teinilän lastenkodin omavalvontasuunnitelma käydään aina päivityksen jälkeen läpi lastenkodin työpaikkakokouksessa.

Omavalvontasuunnitelmaa tehdessä on tunnistettu toimintaan liittyvät riskit ja niihin varautuminen. Arki elämä tuottaa lastenkodissa monenlaisia muuttuvia tilanteita. Toiminnan lähtökohtana on asiakasturvallisuuden säilyttäminen henkilöstön työturvallisilla toimintatavoilla. Omavalvontasuunnitelma ohjaa toimintaa ja jatkuvaa itsearviointia. Teinilän lastenkodissa on sovittu, että omavalvontasuunnitelma tarkistetaan kerran vuodessa tai toiminnan oleellisesti muuttuessa.

Johtamisvastuussa olevat vastaavat toiminnan omavalvonnasta ja sen osana potilas- ja asiakasturvallisuudesta. Jokainen ammattilainen on vastuussa omasta työstään ja siten osallistuu omavalvonnan keinoin toiminnan kehittämiseen ja potilas- ja asiakasturvallisuuden edistämiseen. Omavalvonnan osana kerätään tietoa toiminnan riskeistä ja laatueroista. Tällaista palautetietoa käytetään hyväksi toiminnan kehittämisessä.

2 Toimintaperiaatteet ja arvot

Toiminnassamme noudatamme Helsingin kaupungin eettisiä periaatteita. Teinilän lastenkodissa työskentelemme lapsia ja heidän perheitään varten, siten että lapsi saa tarvitsemansa tuen, hoidon sekä kasvatuksen. Teinilän lastenkodissa työskentelyn lähtökohtana on lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan suunnitelmallisesti toteutettava kuntouttava hoito. Kuntouttavan hoidon tavoitteena on löytää lapsen vahvuudet ja voimavarat sekä vahvistaa lapsen toimintakykyä ja tukea lapsen psyykkistä eheytymistä. Hoidon tavoitteena on myös saada lapselle sopivat tukikeinot kuntoutuksen tueksi. Kuntouttava hoito on suunnitelmallista, sitä arvioidaan säännöllisesti ja hoidon tukena käytetään näyttöön perustuvaa menetelmällistä työskentelyä Teinilän lastenkodissa.

Lapsen osallisuutta omassa hoidossaan tuetaan ja mahdollistetaan monin tavoin. Lapsen huoltajat ja muut läheiset ovat tärkeitä kasvatuskumppaneita ja heidän osallisuudestaan huolehditaan lapselle merkittävinä henkilöinä. Teinilän lastenkodissa hoito rakennetaan lapsen ympärille hyödyntäen erilaisia hoidon vaiheita. Hoito- ja kasvatustyötä tehdään yhteistyössä kasvatuskumppaneiden lapsen, vanhempien ja verkoston kanssa. Lastenkodissa korostetaan lapsen osallisuutta ja kehittävän arvioinnin merkitystä lapsen hoito- ja kasvatustilanteissa. Hoidon tavoitteena on tarjota lapselle turvallinen kasvuympäristö ja tukea sekä ohjata ikätasoista kehitystä.

Teinilän lastenkodin yksi tärkeimmistä arvoista on, että lapsi hyväksyy omana itsenään, ja hänen kasvuaan ja kehitystään tuetaan. Lapsella on turvallisia, luotettavia, aidosti välittäviä ja häntä tukevia aikuisia jatkuvasti läsnä arjessaan. Pyrimme kaikin keinoin siihen, että lastenkoti on kaikille turvallinen ympäristö, jossa ei ole fyysisistä eikä henkistä väkivaltaa. Lasta ja hänen perhettään kohdellaan kunnioittaen. Kehitämme toimintaamme toiminnasta saadun asiakaspalautteen pohjalta.

Johtamisessa noudatamme avoimuutta ja henkilöstön osallistamista sekä hyvän hallintotavan periaatteita. Emme hyväksy syrjintää, kiusaamista tai eriarvoistamista. Puutemme välittömästi tällaiseen toimintaan esihenkilöinä.

3 Riskien hallinta

Riskien hallinta on osa lastenkodin johtamista ja jokaisen työntekijän työskentelyä arjessa. Turvallisuus on ensisijaisen tärkeää lastenkodin toiminnassa. Henkilökunta perehdytetään uhka- ja vaaratilanteiden varalle ja turvallisuus huomioidaan myös henkilökunnan koulutuksessa. Riskien hallinnassa on keskeinen rooli ennakoinnilla, työn suunnittelulla ja ehkäisemisellä.

Toimialan linjajohto vastaa strategisesta ja operatiivisesta riskienhallinnasta sekä turvallisuuden järjestämisestä. Johto huolehtii, että toimintaympäristön olosuhteet mahdollistavat turvallisen työn tekemisen, asiakaspalvelun sekä turvallisen ja laadukkaan hoidon. Riskienhallinnan tarkoituksena on ihmisten, omaisuuden, tiedon, maineen ja ympäristön turvaaminen sekä toiminnan häiriöttömyyden varmistaminen päivittäisessä toiminnassa. Operatiivinen riskienhallinta käsittää turvallisuusriskien tunnistamisen ja arvioinnin sekä turvallisuustoiminnan. Operatiivinen riskienhallinta tukee johtamista ja strategisten tavoitteiden saavuttamista.

Johdon tulee olla tietoinen turvallisuusriskeistä ja turvallisuuden tilasta. Yksiköissä tulee tunnistaa operatiiviset riskit, arvioida niiden vaikutukset turvallisuuteen ja toimintaan sekä laatia toimintaohjeet eri tilanteita varten. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan kaikissa toimipisteissä laaditaan kokonaisvaltaiset, vuosittain tarkistettavat turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat, joissa käsitellään henkilökunnan, asiakkaiden, potilaiden ja kiinteistön turvallisuuteen riskienarvioinnin perusteella vaikuttavat uhkatekijät ja varautumistoimenpiteet näiden varalle. Turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat sisältävät pelastuslain ja työturvallisuuslain edellyttämät vaatimat asiat. Suunnitelma sisältää tiedot siitä, millä tavalla vaaratilanteita ennaltaehkäistään, miten niihin varaudutaan ja millä tavalla tapahtuvissa onnettomuustilanteissa toimitaan.

Potilas- ja asiakasturvallisuutta edistetään ja korjataan toimialatasolla lääkehoito-osaamisen, hoitoon liittyvien infektioiden torjunnan, potilaan eristämisen ja liikkumisen rajoittamisen, hoidon dokumentoinnin, osto- ja tukipalvelujen, alueellisen yhteistyön ja fyysisen ympäristön osalta.

Työntekijät ilmoittavat havaitsemansa epäkohdat, laatupoikkeamat ja riskit omalle esihenkilölleen. Haittatapahtumien sekä läheltä piti -tilanteiden käsittelyyn kuuluvat niiden kirjaaminen, analysointi ja raportointi. Vastuu riskinhallinnassa saadun tiedon hyödyntämisestä kehitystyössä on lastenkodin johtajalla, mutta kaikkien työntekijöiden vastuulla on tiedon saattaminen esihenkilöiden käyttöön.

Haittatapahtumien käsittelyyn kuuluu myös niistä keskustelu työntekijöiden, asiakkaan ja tarvittaessa omaisen kanssa. Jos tapahtuu vakava, korvattavia seurauksia aiheuttanut haittatapahtuma, asiakasta tai omaista informoidaan korvausten hakemisesta.

Hallinnon kehittämispalvelut tukevat esihenkilöitä ja henkilökuntaa järjestelmien teknisessä käytössä, järjestelmistä saatavan tiedon hyödyntämisessä ja nostaa esiin ilmoituksista nousevia käsittelyä vaativia havaintoja. Samoin tuetaan vakavien vaaratapahtumien selvittelymallin käyttöönottoa ja kehittämistä.

Hyvä toimintaohjeistus erilaisiin tilanteisiin myös ehkäisee riskien syntymistä. Säännöllinen yhteinen keskustelu mahdollisista riskeistä myös auttaa varautumaan niihin. Osastojen lähiesihenkilöt vastaavat siitä, että työryhmissä käydään säännöllisesti keskustelua riskeistä ja turvallisuudesta. Mikäli joku riskeistä toteutuu, niin he huolehtivat tilanteiden purkamisesta sekä toiminnan uudelleen suuntaamisesta sekä ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä.

3.1 Työturvallisuus: vaarojen arviointi

Vaarojen arviointi on prosessi, jossa työnantaja ja työntekijät yhdessä tunnistavat ja arvioivat työpaikan vaara- ja kuormitustekijät työn tekemisen näkökulmasta. Laadukkaasti tehty vaarojen arviointi vähentää työpaikalla sattuvia henkilö- ja materiaalivahinkoja, lisää työhyvinvointia sekä parantaa työn tehokuutta ja tuottavuutta. Vaarojen arviointi kirjataan Työsuojelupakki-järjestelmään. Vaarojen arvioinnin toteuttamisen ohjeet ovat Työsuojelupakissa.

Vaarojen arvioinnin tekeminen työpaikalla on lakisääteinen velvoite. Vaarojen arvioinnissa tunnistetaan työhön liittyvät vaarat ja riskit ja sovitaan toimenpiteet niiden poistamiseksi tai vähentämiseksi. Vaarojen arviointi tehdään myös, jos toiminta oleellisesti muuttuu. Toimenpiteiden toteutumista seurataan lastenkodin johtajan ja osastojen lähiesihenkilöiden kanssa yhteistyössä. Vaarojen arvioinnista nousseita riskejä myös vähennetään työn kehittämisellä pitkäjänteisesti.

Teinilän lastenkodissa toteutetaan vaarojen arviointi säännöllisesti, vähintään joka toinen vuosi, johon osallistuu työryhmittäin jokainen työntekijä. Vaarojen arvioinnissa tunnistetaan työhön liittyvät vaarat ja riskit ja sovitaan toimenpiteet niiden poistamiseksi tai vähentämiseksi. Vaarojen arviointi tehdään uudelleen, jos toiminta oleellisesti muuttuu.

Jokainen työntekijä vastaa sähköiseen kyselyyn työsuojelupakissa ja omalta osaltaan tunnistaa työhön liittyvät vaarat. Kyselyn tulokset käsitellään lähiesihenkilön johdolla tiimeissä ja sovitaan toimenpiteistä, jotka kirjataan työsuojelupakkiin kyseisen vaarojen arvioinnin osalta. Toimenpiteiden kohdalle sovitaan myös vastuuhenkilö, joka tehtävänä on huolehtia, että tarvittavat työturvallisuutta lisäävät toimenpiteet toteutetaan.

Valmiit arvioinnit käydään läpi henkilökunnan kanssa kokousrakenteissa ja arvioinnit tulostetaan osastojen toimistoissa säilytettäviin turvallisuuskansioihin. Arvioinneissa tunnistetuille riskeille määritellään toimenpiteet, joilla riskit poistetaan. Kiinteistöön liittyvissä riskeissä tehdään tiivistä yhteistyötä isännöitsijän ja kiinteistöhuollon kanssa. Kun vaaratekijän poistamisen tähtäävät toimenpiteet on suoritettu, riskiä arvioidaan uudestaan ja järjestelmään kirjataan vaaratekijän onnistunut poistaminen tai toimenpiteiden jälkeinen jäännösriski.

Vaarojen arvioinnin tuloksia käsitellään yhteisesti Teinilän lastenkodin esihenkilökokouksessa, jossa mukana on osastojen lähiesihenkilöt. Toimenpiteiden toteutumista seurataan lastenkodin johtajan ja lähiesihenkilön kanssa yhteistyössä. Vaarojen arvioinneista nousseita riskejä vähennetään työn kehittämisellä pitkäjänteisesti.

Teinilän lastenkodissa vaarojen arvioinnin yhteydessä tehdään työsuojelupakissa Hehku-kysely hoitohenkilöstölle (henkinen kuormittuminen). Henkistä kuormittumista seurataan tarkoin työn luonne huomioon ottaen.

Myös lähiesihenkilöiden osalta tehdään säännöllisesti vaarojen arviointi, jossa kartoitetaan lähiesihenkilö työn vaarat ja toimenpiteet sovitaan yhteisessä kyselyn tulosten purkukeskustelussa.

3.2 Varautuminen ja valmius

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) edellyttää, että Helsingin kaupungin on varauduttava häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin ennakkoon tehtävillä valmiussuunnitelmilla sekä muilla toimenpiteillä, ja että varautumisessa varmistetaan palvelujen jatkuvuuden turvaaminen.

Teinilän lastenkodissa varautuminen mahdollisiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin olla suunniteltu ja laadittu toimintaohjeet. Valmiussuunnitelmat ovat kuitenkin salassa pidettäviä asiakirjoja, eikä hallintomenettelyjen tai toimintatapojen konkreettisia muutostoimenpiteitä kirjoiteta siksi julkaistavaan omavalvontasuunnitelmaan, vaan siihen kirjataan vain kyseisen dokumentin olemassaolo ja päivitysajankohta. Yksiköiden omia valmiussuunnitelmia laadittaessa huomioidaan Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan valmiussuunnitelma.

Lastenkotitoimintaan on laadittu yhteisinä varautumissuunnitelmina ohjeina sähkökatko-ohje, vesikatko-ohje ja työturvallisuusohje. Sähkökatkoa varten on hankittu taskulamppuja ja led-valaisimia osastoille. Vedenkatkotilanteisiin varaudutaan varaamalla juomakelpoista vettä sekä muita nesteitä.

Teinilän lastenkodissa on myös laadittuna varautumisohjeina toiminta työtapaturmatilanteessa, ohje ulkoisen uhan varalle ja muut turvallisuuteen liittyvät ohjeet, jotka ovat helposti saatavilla henkilöstölle. Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma ohjeistaa myös varautumiseen erilaisissa tilanteissa.

Henkilöstöä koulutetaan ensiavun antamiseen säännöllisesti ja lisäksi paloturvallisuuteen. Poistumisturvallisuusharjoitukset tehdään vuosittain osastoittain ja niiden toteuttamisesta vastaa osaston lähiesihenkilö. Lastenkodin johtaja varmistaa, että suunnitellut toimenpiteet viedään käytäntöön.

3.3 Tietosuoja, tietoturva ja tietosuoja-asetusten mukaisen osoitusvelvollisuuden toteuttaminen

Helsingin kaupunki kerää henkilötietoja eri rekistereihin tietojen käyttötarkoitusten mukaan. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla käsitellään asiakas- ja potilastietoja rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi eli terveyden- ja sosiaalihuollon järjestämiseksi. Henkilörekistereistä on laadittu rekisteriselosteet, joiden tarkoituksena on, että rekisteröity saa kattavan ja selkeän kuvan henkilötietojen käsittelyn kokonaisuudesta, kuten kuka on rekisterinpitäjä, mitä tarkoitusta varten rekisteröidyn henkilötietoja tarvitaan, kuinka kauan henkilötietoja tarvitaan, luovutetaanko henkilötietoja eteenpäin tai siirretäänkö niitä ETA-maiden ulkopuolelle sekä miten rekisteröity voi käyttää henkilötietoihin liittyviä oikeuksiaan. Rekisteriselosteet ovat Helsingin kaupungin verkkosivuilla ja selosteet ovat saatavissa myös yksiköistä. Selosteen sisällöstä ja tietojen käsittelystä kerrotaan aina myös asiakkaalle palvelun alkaessa.

Rekisteröidyt eli asiakkaat voivat käyttää rekisteröidyn oikeuksiaan (mm. oikeus tarkastaa omat tietonsa, oikaista tietoja, poistaa tiedot, vastustaa ja rajoittaa tietojen käsittelyä) kaupungin sähköisen asioinnin kautta tai asioimalla yksikössä. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla on erikseen tietosuojan ja tietoturvan vastuuhenkilöt. Lisäksi jokaisen henkilörekisterin osalta tulee olla nimetty vastuuhenkilö, joka omalta osaltaan vastaa kyseisen rekisterin tietosuojasta ja rekisteriselosteen lainmukaisuudesta. Lastensuojelun rekisterinpitäjänä toimii sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen toimialajohtaja Juha Jolkkonen ja rekisterin vastuuhenkilönä toimii lastensuojelun johtaja Salla Nummikoski.

Vastuu tietosuojan toteuttamisesta on aina organisaation johdolla. Kaupungin tietosuojavastaavan asema ja tehtävät määräytyvät EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen perusteella. Tietosuojavastaava neuvoo ja ohjeistaa tietosuojalainsäädännön mukaisista velvollisuuksista ja seuraa, että tietosuojalainsäädöksiä noudatetaan ja tekee tähän liittyviä tarkastuksia. Lisäksi tietosuojavastaava tekee yhteistyötä tietosuojavaltuutetun toimiston kanssa ja toimii sen yhteyspisteenä käsittelyyn liittyvissä kysymyksissä.

Kaupunginhallituksen 7.8.2017 tekemän linjauksen mukaan kuhunkin toimialaan, virastoon ja liikelaitokseen on nimettävä tietosuoja-asioiden vastuuhenkilö, joka toimii yhteyshenkilönä kyseisen organisaation ja tietosuojavastaavan välillä, opastaa ja neuvoo omaa organisaatiotaan tietosuoja-asioissa. Sosiaali- ja terveys ja pelastustoimialan vastuuhenkilöiksi on nimetty Lasse Mäkinen (tietosuoja) ja Sakari Hulkkonen (tietoturva).

Esihenkilö huolehtii uudessa tehtävässä aloittavan työntekijän perehdyttämisestä tietoturva- ja tietosuojaohjeisiin sekä työntekijän omissa työtehtävissä tarvittavaan erityisosaamiseen. Työhön tullessaan työntekijä sitoutuu noudattamaan annettuja ohjeita. Uusilla työntekijöillä DigiABC-valmennus sisällytetään perehdytyspakettiin. DigiABC valmennus sisältää perusteet tietosuojasta, tietoturvasta, tiedonhallinnasta sekä tiedon luokittelusta. Esihenkilön vastuulla on huolehtia, että työntekijä on tietoinen kirjaamiseen liittyvästä ohjeistuksesta. Asiakastietojärjestelmistä löytyvät ajan tasalla

olevat asiakastietojen kirjaamiseen liittyvät sisällölliset ja tekniset ohjeet. Perekätytyksen yhteydessä käydään läpi kaikki henkilötietojen käsittelyyn ja kirjaamiseen liittyvät ohjeistukset, ja kerrotaan mistä tarvittavat ohjeistukset löytyvät.

Työntekijöillä on myös velvollisuus ilmoittaa välittömästi havaitsemastaan tietoturvaloukkauksesta esihenkilölle ja oman organisaationsa tietosuojan vastuuhenkilölle. Tietoturvaloukkauksesta tehdään ilmoitus Luukku-järjestelmään, joka löytyy Intran työkaluista. Osaston tiimikokouksessa tarkistetaan toimintakäytänteet ja suunnitellaan kehittämistoimenpide tietoturvaloukkauksen ehkäisemiseksi.

Teinilän lastenkodissa kaikki asiakastiedot kirjataan ja niitä käsitellään sosiaali- ja terveydenhuollon tieto- ja toiminnanohjausjärjestelmä Apotissa. Lähiesihenkilöt myöntävät työntekijöille oikeudet Apotin käyttöön. Jokainen työntekijä käyttää Apottia omalla henkilökohtaisella Sote-ammattikortilla, joka on tarkoitettu henkilöille, joilla on voimassa oleva ammattioikeus Valviran rekisterissä. Kortti mahdollistaa vahvan tunnistautumisen tietojärjestelmään, sekä sähköisen allekirjoituksen. Sijaisille, joilla ei ole vielä voimassa olevaa ammattioikeutta Valviran rekisterissä, voidaan hakea esihenkilön päätöksellä organisaatiokohtainen Sote-henkilökortti tai he kirjautuvat Apottiin henkilökohtaisilla Helsinki1-tunnuksillaan.

Apottiin kirjautumisen lisäksi tietoturva otetaan huomioon myös Apottiin myönnettyissä käyttöoikeuksissa. Työntekijöille myönnetään oikeus vain sellaiseen työrooliin, johon heillä on työnkuvansa perusteella oikeus. Sosiaali- ja terveysministeriön antama käyttöoikeusasetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietoihin (825/2022) ohjaa työroolin mukaista käyttöoikeutta asiakastietoihin.

Työntekijät käyvät ammattinimikekohtaisesti määritellyt Apotti-asiakastietojärjestelmäkoulutukset. Jokaisella osastolla on nimetyt Apotti-tukihenkilöt, jotka opastavat ja auttavat järjestelmän käytössä, sekä tiedottavat Apottia koskevista asioista. Työntekijöillä on käytössään Apotti-järjestelmässä sijaitseva Apotti-opas, joka sisältää ajantasaiset asiakastietojärjestelmän käyttöohjeet. Tämän lisäksi käytössä on lastenkotitoiminnan omat päivittyvät Apottiohjeet, jotka sisältävät lastenkotitoiminnan linjaukset Apotissa kirjaamiseen. Lastenkotitoiminnassa järjestetään kerran kuukaudessa Apotin käytön linjaukokous, jossa käsitellään kirjaamista ja Apotin käyttöä koskevia asioita ja sovitaan yhteisistä toimintatavoista. Linjaukokouksiin osallistuvat lastenkotitoiminnan päällikkö, lastenkotien johtajat, lastensuojelun Apottiasiantuntija, lastenkotitoiminnan Apottikoordinaattori ja tukihenkilöitä.

Lastenkotitoiminnassa järjestetään neljä kertaa vuodessa dokumentoinnin perehdyttävä koulutus, jossa koulutetaan omaa hoito- ja kasvatushenkilöstöä laadukkaaseen kirjaamiseen. Kouluttajina toimivat lastenkotitoiminnassa työskentelevät sosiaalihuollon kirjaamisiasiantuntijat ja koulutus pohjautuu lastenkotitoiminnassa käytössä olevaan dokumentointiohjeeseen. Dokumentointiohje sisältää hyvän ja laadukkaan dokumentoinnin periaatteet sekä kirjaamista ohjaavaa lainsäädäntöä. Dokumentointiohje löytyy perehdytyskansiosista sekä sähköisesti lastenkodin toimintaohjeista.

Laadukas kirjaaminen varmistetaan myös Apottiauditoinneilla, jotka tehdään jokaisella osastolla kerran vuodessa. Auditoinnit toteutetaan vertaisauditointeina koko osaston työryhmän kesken ja lastenkotitoiminnan Apottikoordinaattori on ohjaamassa jokaista auditointia. Auditoinneissa tarkastellaan auditointisuunnitelman mukaisesti jokaisen lapsen kohdalla päivittäiskirjauksia, viimeisimmät hoito- ja kasvatussuunnitelma ja kuukausiyhteenveto sekä lastensuojelulain mukaisia rajoitustoimenpiteitä ja niistä kirjattuja rajoitustoimenpiteiden käytön arviointeja. Helsingin kaupungin lastensuojelussa ja perhesosiaalityössä on tehty linjaukset palveluittain siitä, mikä on riittävää kirjaamista ja mitä käytännössä tarkoittaa viivytyksettä kirjaaminen. Apottiauditoinneissa kirjauksia tarkastellaan näiden linjausten valossa. Lähiesihenkilö lukee aina kuukausiyhteenvedon läpi ennen sen kuitaamista valmiiksi ja huoltajille toimittamista. Tällä varmistamme laadukkaan kirjaamisen toteutumista lastenkodissa

Osa laadukkaan ja ajantasaisen kirjaamisen toteutumisen varmistamista on myös omavalvontaraportointi, jossa Apotista saatavilla raporttitiedoilla valvotaan säännöllisesti esimerkiksi hoito- ja kasvatussuunnitelmien ajantasaisuutta.

Teinilän lastenkodissa seurataan myös säännöllisesti taulukkoon vietävien tietojen avulla kuukausiyhteenvedojen, viikoittain järjestettävien omaohjaaja-aikojen, ajantasaisten kotiharjoittelusuunnitelmien ja niiden arviointien toteutumista sekä lapsen äänen näkymistä kirjauksissa. Lastenkodin johtaja kokoontuu neljä kertaa vuodessa lähiesihenkilöiden kanssa, joissa edellä mainitut seurantatiedot käydään läpi.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tietosuojavastuuhenkilöiden yhteissähköposti on sote.tietosuoja@hel.fi.

Helsingin kaupungin tietosuojavastaavan yhteystiedot:

Tietosuojavastaava

Kaupunginkanslia

Hallinto-osasto

PL 1

00099 Helsingin kaupunki

[tietosuoja\(a\)hel.fi](mailto:tietosuoja(a)hel.fi)

4 Asiakas- ja potilasturvallisuus

Omavalvonnalla varmistetaan lastenkodin asiakkaiden turvallisuus, hoidon laatu sekä palveluiden yhdenvertaisuus. Omavalvonta on arjen toimintaa, jolla huolehditaan turvallisuuden toteutumisesta ja toimitaan yhteisesti sovitulla toimintatavoilla. Omavalvonnin toteuttaminen arjessa kuuluu kaikille jokapäiväiseen työhön.

4.1 Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon epäkohdista

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalain (741/2023) 29§:n mukaan henkilöstöön kuuluvan tai vastaavissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa tai alihankkijana toimivan henkilön tulee ilmoittaa palveluyksikön vastuuhenkilölle tai muulle toiminnan valvonnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan sosiaali- tai terveydenhuollon toteuttamisessa taikka muun lainvastaisuuden. Helsingin sosiaali- ja terveyspalveluissa ilmoittaminen tehdään ensisijaisesti HaiPro- ja SPro-ilmoitusjärjestelmiä käyttäen.

Lastenkodin johtajan ja osaston lähiesihenkilön on ryhdyttävä toimenpiteisiin epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan taikka muun lainvastaisuuden korjaamiseksi. Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä. Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava ja ilmoituksen tehnyt henkilö voi ilmoittaa asiasta salassapitosäännösten estämättä valvontaviranomaiselle, jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa taikka muuta lainvastaisuutta ei korjata viivytyksettä. Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia tehdyn ilmoituksen seurauksena. (Sote Valvontalaki 29§.)

Teinilän lastenkodissa perehdytetään työntekijät lähiesihenkilön toimesta ilmoitusvelvollisuudesta ja sen käyttöön liittyvistä asioista. Jokaisen velvollisuus on tehdä epäkohtailmoitus, mikäli havaitsee sellaisen epäkohdan, että se vaarantaa asiakasturvallisuutta. Henkilöstöä myös lähetetään koulutuksiin, jotta tietoisuus epäkohtailmoitusten tekemisestä lisääntyy.

Teinilän lastenkodin asiakkaita tehdyistä Spro-ilmoituksista tulee aina ilmoitus lastenkodin johtajalle. Spro-ilmoitukset käsitellään yhdessä osaston lähiesihenkilön ja tarvittavien muiden työntekijöiden kanssa ja ryhdytään välittömiin korjaaviin toimenpiteisiin. Spro-ilmoitukseen vastataan ja tehdyt toimenpiteet kirjataan kahden viikon kuluessa. Lisäksi osastoilla suunnitellaan toimenpiteet, joilla voidaan vastaisuudessa välttyä asian toistumiselta.

Teinilän lastenkodin esihenkilökokouksessa käsitellään kerran kuukaudessa edellisen kuukauden Spro- ja Haiopro-ilmoitukset. Lastenkotitoiminnan asiakasturvallisuuskokouksessa jokaisen kuukauden alussa käsitellään edellisen kuukauden Spro ilmoitukset sekä vakavat Haiopro-ilmoitukset. Lisäksi ilmoitukset käsitellään lastensuojelun johtoryhmän asiakasturvallisuuskokouksessa jokaisen kuukauden alussa.

Henkilökunnalle järjestetään toimialan sisäisiä asiakasturvallisuuskoulutuksia. Yleisten koulutusten lisäksi on erillisiä infektioiden, lääkehoidon ja tapaturmien ehkäisyyn liittyviä koulutuksia. Intranetissä on koko henkilökunnan käytettävissä asiakasturvallisuussivusto. Sinne on koottu yleistietoa asiakasturvallisuudesta ja kerrotaan toimialan omasta toiminnasta sen edistämiseksi.

4.1.1 Epäkohtien ja vaaratapahtumien tunnistaminen ja niistä ilmoittaminen

Lastenkotien turvallisuutta edistetään ja korjataan henkilöstön hyvällä perehdyttämällä ja osaamisen kehittämällä. Lastenkodin turvallisuusohjeistus pidetään ajan tasalla ja huolehditaan, että se on henkilöstön helposti saatavilla.

Asiakasturvallisuus varmistetaan työn arjessa, joten kehittämistarpeita ja riskejä tunnistetaan osana toimintaa. Riskien ja epäkohtien tunnistamisessa pyritään ennakoivaan tunnistamiseen ja havainnointiin, jotta tarvittavia toimenpiteitä voidaan tehdä ennen ei-toivottujen tapahtumien toteutumista. Esihenkilöillä on merkittävä rooli siinä, että henkilöstön esille tuomiin työhön liittyviin riskeihin, mietitään yhdessä toimenpiteet asioiden korjaamiseksi ja kehittämiseksi.

Asiakasturvallisuuden riskien hallintaa ovat esimerkiksi lastenkodin käytössä olevat prosessit, yhtenäiset toimintatavat ja hyvät työ- ja kirjaamiskäytänteet, asiakkaan tietojen ja tilanteiden tiedonkulun varmistaminen.

Teinilän lastenkodissa varmistetaan lasten hoidon- ja kasvatuksen kannalta tärkeiden ja keskeisten tietojen siirtyminen työntekijöiden vuoronvaihdoissa pidettävällä raportilla. Raportoinnissa edetään strukturoidusti siten, että raportin antaja käy kohta kohdalta läpi asiat ja häntä ei keskeytetä. Lopuksi raportin saajat voivat esittää tarkentavat kysymykset raportin antajalle. Hyvällä raportointi vuoronvaihdon yhteydessä lisää työttyytyväisyyden lisäksi myös asiakasturvallisuutta.

Arjen hallinnassa ja riskien ennakoinnissa tehdään jatkuvasti suunnitelmallista työtä tiimeissä ja tarkastetaan toimintamalleja. Osastoilla arjen struktuurit luovat turvallisuuden tunnetta lapsille ja yksilöllisesti huomioidaan lasten erityispiirteet- sekä tarpeet. Hoitohenkilökunnan yhteiset toimintalinjat tukevat lasten hoitoa- ja kasvatusta. Hoitohenkilökunnan yhteiset toimintalinjat tukevat lasten hoitoa ja kasvatusta. Lasten hoitoa ja kasvatusta suunnitellaan lastenkodin rakenteisiin sovitussa

Työryhmäkokouksessa säännöllisesti, johon osallistuu koko tiimi, lähiesihenkilö, lastenkodin johtaja, psykologi ja ostopalvelulääkäri.

Lasten hoidon- ja kasvatuksen vaikuttavuutta arvioidaan ja suunnitellaan lastenkodin rakenteisiin sovitussa Työryhmäkokouksessa säännöllisesti, johon osallistuu koko tiimi, lähiesihenkilö, lastenkodin johtaja, psykologi ja ostopalvelulääkäri. Työryhmäkokous on strukturoitu kokous, johon jokainen osallistuja omalta osaltaan valmistautuu.

Työntekijät ilmoittavat havaitsemansa epäkohdat, vaaratapahtumat tai niiden uhat omalle esihenkilölleen lähtökohtaisesti käytössä olevien järjestelmien kautta (HaiPro, SPro ja Työsuojelupakki). Vaaratapahtumien, havaittujen epäkohtien ja läheltä piti -tilanteiden käsittelyyn kuuluu niiden puheeksi ottaminen, kirjaaminen, analysointi, tarvittavat korjaavien toimenpiteiden tekeminen ja raportointi. Vastuu riskien hallinnassa ja saadun tiedon hyödyntämisessä kehittämiseen on osaston lähiesihenkilöllä. Lähiesihenkilö keskustelee myös lastenkodin johtajan kanssa sellaisista turvallisuuteen liittyvistä asioista, jotka ovat tarpeen viedä eteenpäin. Työntekijöiden vastuulla on epäkohtien tunnistaminen arjen työssä, niihin reagointi ja tiedon saattaminen johdon käyttöön. Esihenkilö vastaa käytäntöjen luomisesta asiakasturvallisuustyön toteutumisen tueksi.

Vaaratapahtumien ja epäkohtien käsittelyyn kuuluu avoin ja rakentava keskustelu työntekijöiden, asiakkaan ja tarvittaessa omaisten ja läheisten kanssa. Avoin ja rakentava keskusteluympäristö tukee hyvän turvallisuuskulttuurin rakentamista lastenkodissa. Jos tapahtuu vakava, mahdollisesti korvattavia seurauksia aiheuttanut haittatapahtuma, asiakasta tai omaista informoidaan korvausten hakemisesta.

4.1.2 Epäkohtien ja vaaratapahtumien käsittely ja raportointi

	Käsittelyfoorumi	Käsittelyn tiheys	Vastuuhenkilö	Käsittelyfoorumi
HaiPro	Osastojen tiimit	2 krt/kk	Lähiesihenkilö	
	Lastenkodin esihenkilökokous	1 krt/kk	Lastenkodin johtaja	
SPro	Osastojen tiimit	2 krt/kk	Lähiesihenkilö	
	Lastenkodin esihenkilökokous	1 krt/kk	Lastenkodin johtaja	
	Lastenkotitoiminnan esihenkilökokous	1 krt/kk	Lastenkotitoiminnan päällikkö	
Työsuojelupakki	Osastojen tiimit	2 krt/kk	Lähiesihenkilö	
	Lastenkodin esihenkilökokous	Joka toinen kuukausi	Lastenkodin johtaja	

Uhka- ja vaaratilanneilmoitukset käsitellään aina välittämästi kyseisten työntekijöiden kanssa.

4.2 Vakavien vaaratapahtumien selvittely

Vakavien vaaratapahtumien ja epäkohtien tarkempaan selvittelyyn on toimialalla käytössä erillisessä toimintaohjeessa (TOIM028), Vakavien vaaratapahtumien selvittely potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämiseksi Helsingin sosiaali- ja terveystoimessa) kuvattu menettelytapa ja selvittelyprosessi. Eriyistä huomiota kiinnitetään toiminnan kehittämiseen vaaratapahtumien ja epäkohtien selvittelyn pohjalta. Vakavassa vaaratapahtumassa tai epäkohdassa asiakkaalle on aiheutunut tai melkein aiheutunut merkittävää haittaa tai huomattavaa pysyvää haittaa tai hänen henkeensä tai turvallisuuteensa on kohdistunut vakava vaara. Vakava vaaratapahtuma tai epäkohta on voinut myös kohdistua suureen joukkoon ihmisiä. Vakava haitta tarkoittaa kuolemaan johtanutta, henkeä uhannutta, sairaalahoidon aloittamiseen tai jatkamiseen johtanutta, pysyvään tai merkittävään vammaan ja toimintaesteisyyteen tai –kyvyttömyyteen johtanutta tilannetta tai muuta erityisen vakavaa tapahtumaa.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimissa on käytössä sekä HaiProssa että SProssa vakavien vaaratapahtumien ja epäkohtien selvittely –osio. Toimintaohje ”Vakavien vaaratapahtumien selvittely” ohjeistaa selvittelyprosessin tarkemmin.

Tukea vakavien vaaratapahtumien selvittelyyn annetaan hallinnon Laadun ja valvonnan tuki –yksiköstä. Vakavan vaaratapahtuman yhteydessä on tärkeää huomioida kaikki asianosaiset ja järjestää tarpeen mukaan kiireellisesti tukea asiakkaan lisäksi hänen läheisilleen sekä asiakkaan prosessissa ja/tai tilanteessa mukana olleille työntekijöille.

Vakavan vaaratapahtuman johtaminen ja selvittelyprosessi on aina esihenkilöiden vastuulla lastenkodissa. Selvittäminen alkaa välittömästi ja toimenpiteisiin ryhdytään viipymättä. Lastenkodin johtaja on yhteydessä lastenkotitoiminnan päällikköön tapahtumasta. Tarvittaessa järjestetään kriisiapua tarvitseville ja asiaa selvitetään kaikkien asianosaisten kanssa viipymättä. Esihenkilöiden hyvä yhteistyö ja käsittely henkilöstön kanssa auttavat tunnistamaan vakavat vaaratapahtumat sekä suunnittelemaan toimenpiteet, jotta jatkossa ei samanlaista tilannetta pääse toistumaan.

4.3 Asiakkaiden ja potilaiden hyvinvoinnista huolehtiminen

Lastenkodissa asuvien lasten hyvinvoinnin edistäminen ja heidän toimintakyvystään ja -edellytyksistään huolehtiminen on osa asiakasturvallisuutta. Lasten toimintakyvystä arjessa sekä yleisvoinnista ja sosiaalisista mahdollisuuksista huolehtiminen on osa vaaratapahtumien ennaltaehkäisyä.

4.3.1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Toimintakyky tarkoittaa ihmisen fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia edellytyksiä selviytyä hänelle itselleen merkityksellisistä ja välttämättömistä jokapäiväisen elämän toiminnoista siinä ympäristössä, jossa hän elää. Sijoitukseen tullessaan monilla lapsilla on toimintakyvyssä, toiminnanohjauksessa ja psyykkisessä voinnissa suuria haasteita. Lastenkodin tehtävänä on tukea lasta arjessa sekä löytää lapsen toimintakykyä, kasvua ja kehitystä edistäviä tukikeinoja.

Lasten perusterveydenhuolto on järjestetty kunnallisessa terveydenhuollossa. Myös lapsen äkilliset sairastumiset hoidetaan omalla terveysasemalla. Lapsen tullessa sijoitukseen, lapselle järjestetään lääkärin tekemä perusterveystarkastus, mikäli ei ole

tietoa siitä, että lapselle olisi tällainen tehty lähiaikoina. Lasten hampaiden kunnosta huolehtii kunnallinen suun terveydenhuolto.

Teinilän lastenkodin terveysasemana toimii Oulunkylän terveysasema, osoitteessa Kylänvanhimmantie 25, p. 09 310 69791

Kun oma terveysasema on kiinni, lapsi viedään hoitoon seuraavasti:

- alle 16-vuotiaat lapset: Uusi lastensairaala, Stenbäckinkatu 9, Helsinki, p. 09-4711
- yli 16-vuotiaat lapset: Malmin sairaala ja päivystys, Talvelantie 6, Helsinki, p. 09-31067204

Teinilän lastenkodissa monilla lapsista on lasten- tai nuorisopsykiatrian poliklinikan hoitokontakti erityissairaanhoidossa. Psykiatrian kanssa järjestetään säännöllisiä verkostokokouksia ja lapsen hoitava lääkäri tekee lapsen kokonaisuhoitosuunnitelman.

Virka-aikana alle 13-vuotiaiden lasten kiireellisissä psykiatrian konsultaatioasioissa päivystyspuhelimena toimii numero p. 050-4279054.

Virka-aikana 13–18-vuotiaiden lasten kiireellisissä psykiatrian konsultaatioasioissa päivystyspuhelimena toimii numero p. 0947180400. Pääsääntöisesti kuitenkin tavoitellaan lapsen omaa hoitavaa lääkärää.

Virka-ajan ulkopuolella kiireellisissä lapsen psykiatrisissa päivystysasioissa toimii konsultaatiopuhelin p. 050-4279054. Johon voi olla yhteydessä kaikkien alle 18-vuotiaiden asioissa.

Toimintakyky tarkoittaa ihmisen fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia edellytyksiä selviytyä hänelle itselleen merkityksellisistä ja välttämättömistä jokapäiväisen elämän toiminnoista siinä ympäristössä, jossa hän elää. Toimintakyvyllä on monta ulottuvuutta: fyysinen, psyykkinen, kognitiivinen ja sosiaalinen toimintakyky. Toiminnan laadun kannalta on keskeistä määritellä yksikössä käytössä olevat keinot ja mittarit asiakkaan toimintakyvyn, hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämiseen.

Teinilän lastenkodissa toteutettava hoito- ja kasvatustyö on yksilöllisesti suunniteltua. Lasten hoidossa huomioidaan lapsen tuen tarve ja vahvuudet, joita hyödynnetään kuntouttavassa hoidossa. Lapsen tavoitteellisen hoidon tavoitteet määritetään yleensä puoleksi vuodeksi kerrallaan. Lasten arkea tukee vahvat struktuurit, hyvä ennakointi ja selkeä päiväohjelma, jotka ovat keskeisiä asioita lapsen psyykkisen hyvinvoinnin edistämiseksi.

Osastolla arjessa hoitohenkilökunta toteuttaa lasten hoitoa ja kasvatusta yhteisten toimintatapojen ja linjausten mukaisesti. Lastenkodin psykologi työskentelee tiiviisti lapsen, tämän perheen ja hoitohenkilökunnan tukena. Konsultoiva ostopalvelulääkäri osallistuu tarpeen mukaan lapsen hoidon suunnitteluun hoitohenkilöstön kanssa ja tapaa lapsia tarvittaessa.

4.3.2 Ravitsemus

Lasten ravitsemuksessa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan julkaisemia suosituksia ja niihin perustuvia oppaita huomioiden lasten yksilölliset tarpeet. Lasten riittävä ravinto ja nesteen saanti sekä ravitsemuksen taso ovat tärkeitä ja niitä Hyvä ja monipuolinen ravitsemus on toimintakyvyn edellytys, joka turvaa päivittäisen elämän sujumisen ja parantaa elämänlaatua.

Lastenkodissa on säännölliset ruokailuajat lapsille, jotta lapset tietävät ennalta, milloin ruoka on tarjottavana. Teinilän lastenkodin molemmissa kiinteistöissä on omat

emännät, jotka valmistavat ruuan lapsille etukäteen suunnitellun ruokalistan mukaisesti arkisin. Emännät suunnittelevat ruokalistan ja tilaavat tarvittavat elintarvikkeet osastoille. Lapsilta kysytään toiveita mitä ruokaa he haluaisivat, jotta lapsilla on mahdollisuus vaikuttaa ruokaan mitä tarjotaan lastenkodissa. Lasten erityistarpeet / rajoitukset ruokavaliassa huomioidaan ruoan valmistuksessa.

Teinilän lastenkodissa hoidetaan monia psykiatrisilla häiriöillä oireilevia lapsia, joihin usein liittyy vahvasti myös syömiseen liittyvät erityispiirteet. Lisäksi lapsen psyykkiseen oireiluun voi liittyä vakavaa syömishäiriötä. Lapsi voi olla vakavasti ylipainoinen, alipainoinen tai muuten syömiseen liittyvät tavat ovat poikkeavia. Näillä lapsilla on toimintakyvyssä usein suuria puutteita. Lapsen ruokailuun kiinnitetään erityistä huomiota ja näissä tapauksissa on mahdollisuus konsultoida ravitsemusterapeuttia. Lastenkodissa pääperiaatteena on, että lapselle tarjotaan aina ruokaa, kun lapsella on nälkä, jotta perustarve tulee täytettyä ja huomioidaan lapsen tilanne.

4.3.3 Tartuntatautien ja infektioiden ennaltaehkäisy sekä hygieniakäytännöt

Teinilän lastenkodissa noudatetaan valtakunnallisia hygieniakäytäntöihin liittyviä säädöksiä, suosituksia ja ohjeita. Kaikissa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa henkilökunnan tulee noudattaa hygieniaoheita ja ajankohtaisia ohjeistuksia, jotka löytyvät toimialan sisäisiltä verkkosivuilta. Konsultaatioapua saa hygieniahoitajilta, epidemiologisesta toiminnasta sekä Helsingin sairaalan konsultoivilta infektiolääkäreiltä.

Jokaisessa toimintayksikössä on torjuttava hoitoon liittyviä infektioita (Tartuntatautilaki 17 §). Toimintayksikön johtajan vastuulla on varmistaa henkilöstön osaaminen ja yhteisesti sovittujen ohjeiden noudattaminen.

Lapsille opetetaan ja ohjataan hygieniataitoja lastenkodissa. Käsien pesua ohjataan lapsille hoitohenkilökunnan toimesta, jolla torjutaan myös tarttuvien tautien leviämistä. Osastojen viikko-ohjelmissa on suunniteltu lapsikohtaisesti siivouspäivät, pyykinpesut ja joidenkin lasten kohdalla myös esim. suihkuun menoajat.

Monilla lastenkodin lapsista on suuria puutteita hygienian hoidossa heidän tullessaan sijoitukseen. Varsinkin lapsen huono hammashygenia aiheuttaa suuria terveydellisiä riskejä. Hygienian huono hoito liittyy paljon lapsen psyykkiseen hyvinvointiin.

Lasten yksilöllisissä hoito- ja kasvatussuunnitelmissa asetetaan tavoitteet ja keinot henkilökohtaisen hygienian hoidon parantamiseksi. Käytännössä ohjaajat huolehtivat ja ohjaavat lapsia hygienian hoidossa ikätasoisesti.

Lastenkodin ylläpitosiivous hoidetaan ostopalveluna viitenä päivänä viikossa. Lasten huoneiden siivouksesta yhdessä lapsen kanssa huolehtii hoitohenkilökunta toimien samalla esimerkkinä. Teinilän lastenkodissa lasten pyykkihuollosta huolehtivat lapset kykyjensä ja ikätasonsa mukaisesti osaston hoitohenkilökunnan tukemana.

Hoitohenkilökunnan kohdalla korostetaan hyvää käsihygieniaa ja tarttuvien tautien kohdalla myös käsihuuhteen käyttöä. Osastoilla on myös saatavilla kirurgisia suusuojaimia, joita suositellaan käytettävän lähikontaktissa lapsen kanssa silloin kun lapsella on limaisia eritteitä tuottava infektio. Käsihuuhdetta on saatavilla henkilökunnan tiloissa, koska turvallisuussyistä sitä ei voi pitää esillä tiloissa missä lapset liikkuvat.

4.4 Lääkehoito

4.4.1 Lääkehoitosuunnitelma ja lääkehoidon toteuttaminen

Turvallinen lääkehoito perustuu säännöllisesti seurattavaan ja päivitettävään lääkehoitosuunnitelmaan. Sosiaali- ja terveysministeriön Turvallinen lääkehoito –oppaassa (STM 2021) linjataan muun muassa lääkehoidon toteuttamiseen periaatteet ja siihen liittyvä vastuunjako sekä vähimmäisvaatimukset, jotka jokaisen lääkehoitoa toteuttavan yksikön on täytettävä. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan turvallisen lääkehoidon kokonaisuutta ohjeistaa Turvallinen lääkehoito –toimintaohje (TOIMO24) sekä toimintaohjeeseen liittyvä lääkehoitosuunnitelman mallipohja, jota palvelujen lääkehoitosuunnitelmatyöryhmät hyödyntävät päivittäessään omia lääkehoitosuunnitelmiaan. Yksiköiden lääkehoitosuunnitelmien tulee olla linjassa ko. palvelun lääkehoitosuunnitelman kanssa.

Ympäri vuorokautiseen sijaishuoltoon on laadittu yhteinen lääkehoitosuunnitelma, jota päivitetään vuosittain erillisen työryhmän toimesta. Lastenkodeissa toteutetaan luvanvaraista lääkehoitoa, joka edellyttää hoitohenkilöstöltä lääkehoitoluvan suorittamista. Helsingin kaupungin lääkehoitolupiin liittyvissä teoriaopinnoissa oppimisympäristönä käytetään LOVE:a (Lääkehoidon osaaminen verkossa) sekä 4 päivän kestoista erillistä lääkehoidon koulutusta. Lääkehoitolupakäytännöt on kuvattu tarkemmin lääkehoitosuunnitelmassa.

Lääkehoitosuunnitelman liiteosiossa kuvataan tarkemmin lääkehoidon toteuttamisen seurannasta ja arvioinnista vastaavat henkilöt, lääkkeiden säilyttämisen ja toteuttamisen tarkemmat vastuut, toimintayksikössä mahdollisesti säilytettävät riskilääkkeet ja lääkehoitoon liittyvät riskitekijät sekä niihin varautumiset.

Lastenkodin johtaja vastaa lääkehoidon toteuttamisen kokonaisuudesta. Esihenkilöllä on velvollisuus varmistaa ja seurata henkilökuntansa lääkehoitoon ja lääkinnällisiin laitteisiin liittyvää osaamista sekä toiminnan laatua. Lähiesihenkilö arvioi osastonsa työntekijöiden osaamista ja huolehtii, että osaamista seurataan, ylläpidetään ja kehitetään. Lähiesihenkilö seuraa, että lääkehoitoa toteuttaa vain ne työntekijät, joilla on tarvittavat luvat lääkehoidon toteuttamiseen.

Teinilän lastenkodin on jokaisella osastolla sairaanhoitaja, jolla on päävastuu lääkehoidon toteutuksesta ja asiakaskohtaisista reseptien uusimisesta sekä lääkehoitokaapin sisällön ja siisteyden huolehtimisesta. Lastenkodin johtaja järjestää kaksi kertaa vuodessa sairaanhoitajille kehittämisiltapäivän, jossa lääkehoidon käytäntöjä kehitetään sekä varmistetaan lääkehoidon turvallisuuden ja laadun mukainen työskentely. Sairaanhoitajat auditoivat ristiin osastoittain lääkehoitokaapit kerran vuodessa, joiden tulokset käsitellään seuraavassa sairaanhoitajien tapaamisessa.

Lääkehoitoprosessiin liittyy eri vaiheissa riskejä. Lääkkeiden uusinta voi unohtua kiireen keskellä. Lääkkeiden ostoa varten pitää aina olla valmiina Bosti-ostotilauslappu, että lääkkeet saadaan haettua. Lääkkeet haetaan lähiapteekista ja toisinaan lääkkeitä ei saakaan, koska varastot apteekista ovat loppuneet. Työn organisoinnilla ja sairaanhoitajien työvuorosuunnittelulla pyritään ennaltaehkäisemään edellä mainittujen riskien syntymistä. Kolmivuorotyö aiheuttaa omat haasteensa tiedonkulkuun. Lapsen lääkityksen antokohdan muuttuessa, käytetään mm. puhelinmuistutusta.

4.4.2 Rajattu lääkevarasto

Teinilän lastenkodissa ei ole rajattua lääkevarastoa. Lääkehoitokaapissa säilytetään asiakaskohtaisesti kaikki lääkkeet. Yhteisinä voivat löytyä ainoastaan lääkehiili, joditabletit ja kyypakkaus.

4.5 Laite ja tarviketurvallisuus

Lääkinnällisten laitteiden hallintaa määrittää toimintaohjeistus ”Lääkinnällisten laitteiden hallinnointi ja vaaratilanteista ilmoittaminen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla”.

Laitehankinnat tehdään Helsingin kaupungin hankintasääntöjen mukaisesti ja niiden suunnittelussa ja hallinnassa on keskeistä lääketieteellinen ja hoitotyön asiantuntijuus. Laite- ja tarvikkehankinnat tehdään osastokohtaisesti tarpeiden mukaisesti. Sosiaali- ja terveystoimen lääkintälaitteiden vastaanottotarkastuksesta vastaa HUS:n lääkintätekniiikan keskus, joka vastaa myös Mequsoft-laiterekisteristä. Laitteiden huollosta huolehtivat HUS:n lääkintätekniiikan keskus sekä laitetoimittajat.

Käytössä olevien lääkinällisten laitteiden tiedot viedään laiterekisteriin Mequsoft-järjestelmään. Laiterekisteriin kirjataan sijaintitiedot ja tarvittaessa huoltotiedot ja vaaratilanteet. Valtti-järjestelmästä tilatuista lääkinällisistä laitteista löytyy laiterekisterin edellyttämä viivakoodi.

Ympäri vuorokautisessa lastenkotitoiminnassa lääkinällisiksi laitteiksi määriteltyjä laitteita, jotka inventoidaan vuosittain ovat mm. kuumemittarit, alkometrit, verenpainemittarit, verensokerimittarit ja pulssioksimetrit. Osastokäytössä olevat laitteet inventoidaan vuosittain.

Laitteita käytetään laitevalmistajan ohjeiden mukaisesti. Lääkinällisiä laitteita käytävällä henkilökunnalle varmistetaan riittävä, turvallisen käytön edellyttämä osaaminen. Ympäri vuorokautisessa lastenkotitoiminnassa käytössä olevien lääkinällisten laitteiden osaaminen hankitaan peruskoulutuksen aikana. Sähköiset laitepassit otetaan käyttöön osana lääkinällisten laitteiden osaamisen varmistamista ja dokumentointia vuoden 2025 aikana.

Mahdollisista terveydenhuollon laitteista- ja tarvikkeista aiheutuneista asiakasturvallisuuspoikkeamista ilmoitetaan Hai-pro-epäkohtajärjestelmän kautta.

Lastenkotitoiminnan lääkinällisten laitteiden vastuhenkilö on lastenkotitoiminnan päällikkö Minna Pitkänen.

Lisätiedot sote.laitetiimi@hel.fi

5 Asiakkaan asema, oikeudet ja oikeusturva

5.1 Palveluihin hakeutuminen ja palveluiden saatavuuden määrääjät

Teinilän lastenkotiin lapset tulevat sijoitukseen Helsingin kaupungin lastensuojelun asiakasohjausyksikön kautta. Sosiaalityöntekijä tekee palvelulähetteen asiakasohjausyksikköön

lapsen tarvittaessa ympärivuorokautista sijaishuoltoa. Lastenkoti tekee arvion lapsen sopivuudesta vapaaseen paikkaan ja lapsiryhmään. Lastenkodin johtaja tekee päätöksen uuden lapsen ottamisesta lastenkotiin.

Lapselle ja huoltajille järjestetään tutustumiskäynti lastenkotiin ja yhteistyössä sosiaalityöntekijän ja huoltajien kanssa sovitaan lapsen muutosta. Huoltaja ja lapsi saavat tutustumiskäynnillä Teinilän lastenkodin esitteen ” Lastenkodin hyvät käytänteet” johon voi tutustua myös myöhemmin rauhassa.

5.2 Asiakkaan hoidon suunnittelu

Teinilän lastenkodissa lapsen kuntouttava hoito perustuu suunnitelmallisuuteen sekä hoidon vaikutusten arviointiin. Hoidon ja kasvatuksen suunnittelussa huomioidaan lapsen tarpeet ja toiveet.

Lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle laaditaan asiakassuunnitelma, jonka laadinnasta ja päivittämisestä vastaa lapsen vastuusosiaalityöntekijä. Asiakassuunnitelma tarkistetaan yhteistyössä huoltajan, lapsen ja lastenkodin kanssa. Suunnitelmaan kirjataan sijaishuollon tavoitteet ja tarkoitus, lapsen ja perheen tuen tarve sekä ne tukitoimet millä lapsen tarpeisiin pyritään vastaamaan.

Lastenkodin vastuulla on laatia ja päivittää puolen vuoden välein lapselle hoito- ja kasvatussuunnitelma, johon asetetaan tavoitteet ja keinot tavoitetyöskentelyn tueksi. Hoito- ja kasvatussuunnitelma pohjautuu asiakassuunnitelmaan. Suunnitelman laadinnassa on tärkeää ensin tunnistaa lapsen tuen tarpeet. Suunnitelma laaditaan Apotti asiakastietojärjestelmään yhteistyössä lapsen, huoltajien ja sosiaalityöntekijän kanssa. Lastenkodissa lapset osallistuvat omien suunnitelmiansa tekoon ikätasoisesti. Lapselle nimetyt omaohjaajat huolehtivat erityisesti lapsen osallisuuden toteutumisesta. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan lapsen, vanhempien ja sosiaalityöntekijän kanssa yhdessä vähintään 6 kuukauden välein ja jokainen arviointi dokumentoidaan. Jokaisen osallisuus arviointiin toteutuu suunnitelmaan sisäänrakennetun arvioinnin avulla. Lisäksi omaohjaajat tekevät lapsen kuukausiarvioinnin säännöllisesti kuuden viikon välein. Kuukausiyhteenveto pyritään laatimaan lapsen kanssa yhdessä Apottiin ja siihen kirjataan lapsen ajatuksia ja toiveita omasta hoidostaan.

Teinilän lastenkodissa lapsen hoitoa ja kasvatusta arvioidaan ja uudelleen suunnataan jokaisen osaston säännöllisesti hoitohenkilökunnalle järjestettävissä työryhmäkokouksessa kuuden viikon välein. Kokoukseen osallistuu osaston tiimi ja lähiesihenkilö, lastenkodin johtaja ja psykologi sekä ostopalvelulääkäri. Työryhmäkokouksen rakenne on strukturoitu, jonka avulla huolehditaan lapsen tilanteen suunnitelmallisesta arvioinnista ja suunnittelusta sekä moniammatillisuuden toteutumisesta.

Lastenkodin lapset käyvät suunnitelluissa kotiharjoitteluissa vanhempien luona. Kotiharjoitteluita varten laaditaan yhdessä vanhemman ja lapsen kanssa kotiharjoittelusuunnitelma. Kotiharjoittelun jälkeen tehdään yhdessä arviointi sen onnistumisesta ja yhdessä sovituista tavoitteista.

Teinilän lastenkodissa on seurantaväline lapsen suunnitelmien ja arviointien toteutumisesta. Seurantavälineeseen omaohjaajat merkitsevät sovitulla aikavälillä tehdyt kuukausiarvioinnit sekä hoito- ja kasvatussuunnitelmat. Lisäksi seurataan omaohjaaja-aikojen toteutumista säännöllisesti. Osaston lähiesihenkilö vastaa hoito- ja kasvatussuunnitelmien tarkastamisesta ja aktiiviseksi saattamisesta Apotti asiakastietojärjestelmässä. Lisäksi seurataan, että suunnitelmat ja arvioinnit on lähetetty huoltajille.

Sosiaali- ja terveyden huollon valvontalaki (1.1.2024) velvoittaa sotealan palveluiden tuottajien omavalvontaan, joka edistää asiakasturvallisuutta ja palvelun laatua. Teinilän lastenkodissa valvontalain mukaista omavalvontaa tehdään lähiesihenkilöiden

kanssa sovituista seurattavista asioista ja lähiesihenkilöt raportoivat asioiden toteutumisesta 4 kertaa vuodessa yhteisissä tapaamisissa.

5.3 Asiakkaan itsemääräämisoikeus

Itsemääräämisoikeus on jokaiselle kuuluva perusoikeus, joka muodostuu oikeudesta henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Siihen liittyvät läheisesti oikeudet yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan. Henkilökohtainen vapaus suojaa henkilön fyysisen vapauden ohella myös hänen tahdonvapauttaan ja itsemääräämisoikeuttaan. Henkilökunnan tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja tukea hänen osallistumistaan palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Lastenkodissa jokaisella lapsella on oma huone, jossa lapsi voi vapaasti olla omassa rauhassa. Henkilökunnalla on oikeus mennä huoneeseen tarvittaessa, mutta lapsen yksityisyyttä kunnioittaen. WC ja pesutilat ovat sisältäpäin lukittavia. Lapset saavat vaikuttaa oman huoneensa sisustamiseen ja tuoda omia tavaroita viihtyisyyden lisäämiseksi. Lapsen huone sisustetaan pääosin paloturvallisilla tekstiileillä.

Lastenkodissa lapset osallistuvat omien suunnitelmiansa tekoon ikätasoisesti. Omaohjaajat huolehtivat erityisesti lapsen osallisuuden toteutumisesta. Kuukausiyhteenveto laaditaan lapsen kanssa yhdessä Apottiin ja siihen kirjataan lapsen näkemys ja toiveet omasta hoidostaan.

Lasten koskemattomuutta kunnioitetaan niin pitkälle kuin mahdollista. Lapsen henkilökohtaista oikeutta, vapautta ja koskemattomuutta voidaan rajata ainoastaan lastensuojelulain mukaisilla rajoitustoimenpiteillä, joista tehdään asianmukaiset kirjalliset päätökset ja dokumentoinnit. Mikäli lapsi käytöksellään tai toiminnallaan vaarantaa omaa tai muiden henkilöiden terveyttä tai turvallisuutta voidaan puuttua hänen koskemattomuuteensa lastensuojelulain mukaisilla rajoitustoimenpiteillä, joista tehdään asianmukaiset kirjalliset päätökset ja kirjaukset. Mikäli lapsi käytöksellään tai toiminnallaan vaarantaa omaa tai muiden henkilöiden terveyttä tai turvallisuutta, voidaan hänen koskemattomuuteensa puuttua.

Lastenkodin lasten säännöillä turvataan kaikkien oikeutta koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Työntekijöille suunnatuilla kasvatuksellisilla toimintaohjeilla työntekijät pystyvät toimimaan kaikkien lasten suhteen oikeudenmukaisesti ja heidän itsemääräämisoikeuttaan kunnioittaen. Lapset saavat viikoittain käyttövaroja, joihin lapsilla on itsemääräämisoikeus.

Ympäri vuorokautista lastensuojelun laitoshoidoa toteutetaan lähtökohtaisesti rajoittamatta henkilön itsemääräämisoikeutta. Lastensuojelulain mukaisia rajoitustoimenpiteitä voidaan kohdistaa ainoastaan sijaishuollossa olevaan ja laitoshoitoon sijoitettuun lapseen. Pysyohje 124 ohjaa lastensuojelulain mukaisten rajoitustoimenpiteiden käyttöä. Asiakkaan hoito ja huolenpito perustuvat ensisijaisesti vapaaehtoisuuteen ja yhteisymmärrykseen. Rajoitustoimenpiteille on aina oltava laissa säädetty peruste ja sosiaalihuollossa itsemääräämisoikeutta voidaan rajoittaa ainoastaan silloin, kun asiakkaan tai muiden henkilöiden terveys tai turvallisuus uhkaa vaarantua. Rajoitustoimenpiteistä tehdään asianmukaiset kirjalliset päätökset Apottiin voimassa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Mahdolliset rajoitustoimenpiteet toteutetaan lievimmän rajoittamisen periaatteen mukaisesti ja turvallisesti henkilön ihmisarvoa kunnioittaen.

Lastenkotitoiminnassa on laadittu tarkempi menettelytapaohje rajoitustoimenpiteiden tekemiseen työntekijöiden tueksi, joilla varmistetaan päätösten asianmukaisuus. Rajoitustoimenpiteiden päätöksenteko oikeutta on delegoitu lähiesihenkilöille ja ohjaajille johtajan päätöksellä. Yhteydenpidonrajoittamispäätöksen tekemiseen on oikeus vain johtajalla.

Työntekijät saavat koulutuksen rajoitustoimenpiteiden tekemiseen sekä sisällölliseen osaamiseen. Rajoitustoimenpidepäätöksiä tehdessä tulee selvittää lapsen ja huoltajien mielipide toimenpiteestä. Lapset tarvitsevat useamman kerran keskustelua rajoitustoimenpiteen tarkoituksesta ja sen vaikutuksesta lapsen elämään. Rajoituspäätöksestä dokumentoidaan Apotti asiakastietojärjestelmään lapsikohtainen rajoituksen arviointi, jossa arvioidaan rajoituksen vaikuttavuutta. Arviointia tulee käydä yhdessä lapsen ja huoltajan kanssa.

Yhteydenpidon rajoittaminen tulee tehdä aina reaaliaikaisesti. Arkisin yhteydenpidon rajoittamisen päätöksen tekee Teinilän lastenkodin johtaja tai lapsen vastuusosiaalityöntekijä. Viikonloppuisin yhteydenpidon rajoittaminen on turvattu YPR-varallaolijalla, joka koostuu neljän lastenkodin (Riihenkulma, Malmi, Teinilä ja Hyvönen) varallaoloringistä. Viikonloppuisin ja juhlapäivinä varallaolija on saatavilla ympärivuorokautisesti.

5.4 Asiakkaiden, potilaiden ja läheisten osallisuus

Teinilän lastenkodissa lapsi/huoltajat/vanhemmat ovat vahvasti osallisena omassa palveluprosessissaan. Lapsen ja huoltajien osallisuus on kuvattuna kasvatusvastuullisissa. Lapsella ja vanhemmilla on mahdollisuus vaikuttaa asioihin ja heidän mielipiteitään kuullaan arjessa. Lastenkodista pidetään säännöllisesti yhteyttä vanhempiin ja informoidaan heitä koskevista asioista. Vanhemmilla on myös mahdollisuus käydä lastenkodissa sovitusti.

Suunnitelmat laaditaan yhdessä lapsen/perheen kanssa. Kuukausiarvioinnit tehdään yhdessä lapsen kanssa ja lapsen mielipide dokumentoidaan arviointiin. Suunnitelmat ja kuukausiarviointi toimitetaan huoltajille. Omaohjaaja toimii lapsen mielipiteen varmistajana ja sen esille tuojana, mikäli lapsi ei itse siihen kykene.

Vanhempien ja muun läheisverkoston kanssa tehdään suunnitelmallisesti yhteistyötä ja tukityötä. Työskentelystä sovitaan perheen kanssa, jotta se vastaa perheen tarpeisiin parhaiten. Työskentelyyn perheen kanssa osallistuu pääsääntöisesti lähiesihenkilö, omaohjaaja ja sovitusti myös psykologi. Perheiden kanssa tehtävän työ yhtenä tavoitteena on löytää perheen vahvuudet käyttöön. Työskentely perheen kanssa voi olla vanhempien tapaamista yhdessä tai erikseen, omaohjaaja työskentelyä toiminnallisesti yhdessä vanhemman ja lapsen kanssa tai perheen kotona käymistä yhdessä lapsen kanssa.

Lastenkodin osastoilla järjestetään lastenkokouksia säännöllisesti, joissa kuullaan lasten toiveita arjen toiminnan suhteen. Lastenkokousten lopuksi lapset voivat täyttää viikkokyselyn, jossa lapset antavat palautetta lastenkodin arjesta. Lastenkokouksessa käsitellään arjen sujumista ja keskustellaan mm. miten varmistetaan, että kaikilla on hyvä olla ja asua osastolla.

Teinilän lastenkodissa järjestetään vuosittain kehittämispäiviä. Kehittämispäivissä on ollut erilaisia teemoja, joilla lastenkodin toimintaa kehitetään. Kaikessa lastenkodin toiminnan kehittämisessä ja suunnittelussa lapset pyritään pitämään vahvasti osallisina. Lasten toiveesta on järjestetty leirejä ja retkiä, joiden suunnittelussa lapset ovat olleet mukana.

Teinilän lastenkodissa pyrimme pitämään lapset oman hoitonsa ja arkensa suunnittelussa mukana, vahvistamaan heidän osallisuuttansa sekä vahvistamaan heidän toimijuuttansa. Teinilän lastenkodissa lapset osallistuvat omien hoito- ja kasvatussuunnitelman tavoitteiden asettamiseen, kuukausiarviointien ja tavoitteiden arviointeihin.

Teinilän lastenkodissa tuetaan lapsen osallisuutta omaan arkeen liittyvissä valinnoissa, kuten harrastustoiminnan suunnittelussa, peruskoulupaikan ja jatko-opintojen valinnassa. Tuemme ja kannustamme lasta motivoivalla keskustelulla tekemään elämässään sellaisia valintoja, jotka ovat hyvän elämän edellytyksiä unohtamatta kuitenkaan sitä, että jokainen on oman elämänsä päättäjä. Teemme selväksi jokaiselle lapselle ja nuorelle, että me uskomme heidän kykynsä kasvaa ja kehittyä sekä pärjätä elämässään eikä koskaan ole liian myöhäistä valita toisin, vaikka arki ei sillä hetkellä sujuisikaan parhaalla mahdollisella tavalla.

Kirjaamisen kannalta osallisuus toteutetaan noudattamalla Helsingin kaupungin lastensuojelussa ja perhesosiaalityössä tehtyjä linjauksia siitä, mikä on laadukasta kirjaamista. Lastenkotitoiminnan osalta linjaus edellyttää lapsen äänen näkymistä kaikessa dokumentoinnissa. Lapsen näkemyksiä kirjataan päivittäiskirjauksissa lapsen yksilöllinen tilanne huomioon ottaen joko lapsen kanssa yhdessä, tai työntekijä kirjaa lapsen kanssa työvuorossa käytyjen keskustelujen pohjalta lapsen esiin tuomia asioita.

Hoito- ja kasvatussuunnitelma laaditaan yhdessä lapsen ja lapsen huoltajan/huoltajien kanssa ja he myös arvioivat suunnitelmaan asetettujen tavoitteiden toteutumista. Hoito- ja kasvatussuunnitelmien pohjalta arvioidaan säännöllisesti hoidon vaikuttavuutta. Hoidon vaikuttavuutta ja yhdessä asetettujen tavoitteiden toteutumista arvioivat säännöllisesti lapsi, huoltaja/huoltajat, lapsen vastuusosiaalityöntekijä ja lastenkodin hoito- ja kasvatushenkilökunnan edustajat. Kuukausiyhteenvedossa tarkastellaan yhdessä lapsen kanssa hoito- ja kasvatussuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden toteutumista arviointijaksolla sekä kirjataan lapsen oma sanallinen arvio niiden toteutumisesta.

5.5 Palautekanavat ja tiedon hyödyntäminen

Teinilän lastenkodissa jokaisella osastolla pidetään lastenkokous, joista laaditaan muistio. Lastenkokouksissa lapsilta kysytään toiveita toiminnan järjestämiseksi. Jokaisen lasten kokousten lopuksi lapsilla on mahdollisuus vastata anonyymiin viikkokyselyyn. Viikkokyselyssä lapsilta kysytään osallisuudesta, lastenkodin arjesta, hyvästä kohtelusta, ohjaajilta saadusta tuesta ja kahdenkeskisestä ajasta. Palautekyselyistä nousseista asioista osaston lähiesihenkilö vie tarvittaessa työryhmäkokoukseen yhteiseen keskusteluun toiminnan kehittämiseksi. Lasten kyselyiden palautteita käsitellään joka toinen kuukausi lastenkodin esihenkilökokouksessa ja tarvittaessa sovitaan toimenpiteistä.

Lasten vanhemmilta tulleisiin palautteisiin vastataan mahdollisimman nopeasti 7 vrk sisällä ja ryhdytään tarvittaessa toimenpiteisiin tilanteen selvittämiseksi ja toiminnan korjaamiseksi. Lapsen huoltaja/huoltajat antavat myös palautetta kuuden kuukauden välein järjestettävässä lapsen hoito- ja kasvatussuunnitelmanneuvottelussa, jossa arvioidaan koko sijoitusta ja siinä onnistumista.

5.6 Sosiaali- ja potilasasiavastaava

Asiakkaan ollessa tyytymätön saamaansa hoitoon, kohteluun tai palveluun sosiaali- ja terveydenhuollossa tai jos hän tarvitsee neuvoja oikeuksistaan sosiaali- ja terveydenhuollossa voi hän olla yhteydessä sosiaali- ja potilasasiavastaavaan.

Sosiaali- ja potilasasiavastaavaan voivat olla yhteydessä myös asiakkaiden ja potilaiden omaiset ja muut läheiset, helsinkiläiset sekä yhteistyötahot. Sosiaali- ja potilasasiavastaavan tehtävä on neuvova ja ohjaava. Sosiaali- ja potilasasiavastaava ei tee päätöksiä eikä ota kantaa lääketieteelliseen hoitoon. Palvelu on maksutonta.

Jokaisessa palveluyksikössä on oltava esillä sosiaali- ja potilasasiavastaavan yhteystiedot. Niiden ajantasaisuuden varmistaminen on yksikön esihenkilön vastuulla.

Asiakasneuvonta on puhelinnumerossa 09 3104 3355
Suojattua sähköpostia voi lähettää linkistä <https://securemail.hel.fi>
Sähköpostiosoite on sosiaali.potilasasiavastaava@hel.fi
Postiosoite on PL 6060, 00099 Helsingin kaupunki

Henkilökohtaisesta tapaamisesta sovitaan aina etukäteen. Lisätietoa sosiaali- ja potilasasiavastaava palvelusta saa internetsivuilta osoitteesta www.hel.fi/sosiaali-ja-potilasasiavastaava

5.7 Muistutukset ja kantelut

Muistutus tehdään sosiaalihuollon ja terveydenhuollon yksikön vastuuhenkilölle tai johtavalle viranhaltijalle. Muistutus on vapaamuotoinen, eikä sen tekeminen rajoita asiakkaan oikeutta hakea muutosta siten kuin siitä on erikseen säädetty. Muistutuksen tekeminen ei myöskään vaikuta asiakkaan oikeuteen kannella asiasta sosiaalihuolto valvoville viranomaisille. Potilaslain 10 §:n mukaan ”jos muistutusta käsiteltäessä ilmenee, että potilaan hoidosta tai kohtelusta saattaa seurata potilasvahinkolaissa tarkoitettu vastuu potilasvahingosta, on potilasta neuvottava, miten asia voidaan panna vireille toimivaltaisessa viranomaisessa tai toimielimessä”. Neuvontaa potilasvahinkoasioissa annetaan muulloinkin kuin muistutuksen yhteydessä. Hallintolain mukaan muistutukseen on annettava vastaus ilman aiheetonta viivytystä. Asiakkaalle on pyynnöstä kerrottava vastauksen arvioitu antamisajankohta ja vastattava käsittelyn etenemistä koskeviin tiedusteluihin. Asiakasta voi ohjata tekemään muistutuksen Helsingin lomakepohjalle (linkki: <https://www.hel.fi/static/sote/lomakkeet/301-290-muistutus-fi-sv.pdf>)

Toimialatasolla vastausten ja selvitysten laatiminen muistutuksiin ja kanteluihin on kuvattu toimialan ohjeessa PYSY038.

Lastensuojelussa ja perhesosiaalityössä muistutuksiin vastaa lastensuojelun johtaja yhdessä sen yksikön päällikön kanssa, jota muistutusasia koskee. Kanteluasioissa lastensuojelun ja perhesosiaalityön kokoavan selvityksen antavat niin ikään lastensuojelun johtaja ja ao. päällikkö. Muistutuksiin ja kanteluihin vastaamisen vaiheet palvelussa on mallinnettu, ja vastausten valmisteluun nimetty valmistelijat. Muistutus- ja kanteluasioista nousevat havainnot käsitellään kuukausittain lastensuojelun ja perhesosiaalityön asiakasturvallisuuskokouksessa.

Teinilän lastenkodissa tarvittaessa ohjataan huoltaja tekemään muistutus, mikäli asia ei muuten selviä esim. keskustelemalla ja asioita muuttamalla. Mikäli lastenkodin toiminnassa on jotain sellaista, mikä vaatii kehittämistoimenpidettä, asia käsitellään myös lasta hoitavassa tiimissä.

6 Henkilöstö

Teinilän lastenkodissa on moniammatillinen ja yksikön asiakastarpeita vastaava henkilöstö. Teinilän lastenkodissa työskentelee hoitohenkilöstöä 46 yhteensä ja sen lisäksi lastenkodin johtaja ja kaksi keittäjää. Henkilöstömitoitus on osastoilla vähintään erityistasolla 1,3 ja vaativalla tasolla 2,0. Tarvittaessa henkilöstöä lisätään, kun lapsille järjestetään muun muassa tehostetun hoidon jaksoja, jolloin lapsen hoitoa tiivistetään ja vastataan lapsen yksilöllisiin tarpeisiin intensiivisemmin.

6.1 Ammatinharjoittamisen edellytykset ja valvonta

Palvelujen lainmukaisuuden keskeinen osatekijä on osaava ja koulutettu henkilöstö, jolla on riittävä ammatti- ja kielitaito tehtävänsä hoitamiseksi ja täydennyskoulutusmahdollisuudet ammattitaitonsa ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Lainmukaisten pätevyysvaatimusten tulee täytyä. Terveystieteiden ammattien harjoittamisen vaatimukset on säädetty terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994). Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöistä (817/2015). Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden tulee niin ikään rekisteröityä Valviran ammattihenkilörekisteriin. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammateissa toimiminen edellyttää koulutuksen ja Valviran laillistuksen tai rekisteröinnin lisäksi riittävää ammattitaitoa ja riittäviä tietoja, riittävää kielitaitoa sekä sitä, että henkilö kykenee terveydentilansa ja toimintakykynsä puolesta toimimaan ammatissaan.

Lastenkodin osaston lähiesihenkilö vastaa siitä, että vuorossa on riittävästi henkilöstöä ja että henkilöstö täyttää lainsäädännössä asetetut edellytykset. Tarvittava henkilöstömäärä riippuu lasten hoidon ja kasvatuksen intensiteetistä, määrästä ja toimintaympäristöstä. Sijaisia käytettäessä tulee varmistua riittävän ammattihenkilöstön määrästä sekä sijaiskelpoisuuksien täyttymisestä ja tarvittavasta kelpoisuudesta vailla olevan sijaispätevän henkilön ohjauksesta ja valvonnasta työtehtävissä. Lastenkodissa on oma sijaisten lista, josta sijaisia kutsutaan tarvittaessa töihin. Sijaiset haastatellaan esihenkilöiden toimesta ja varmistetaan kelpoisuus sekä soveltuvuus.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan ohjeistuksen mukaan työnantaja tarkistaa ennen päätöstä palvelukseen ottamisesta, että palkattavalla henkilöllä on tutkinnon lisäksi myös Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston Valviran rekisteröinti. Sosiaali- ja terveystoimi edellyttää, että sekä laillistetut että nimikesuojatut ammattihenkilöt on merkitty Valviran rekisteriin.

Palveluntuottajan tulee pyytää ja on oikeus pyytää työhön otettavalta henkilöltä nähtäväksi rikosrekisteriotte, kun henkilö ensi kerran otetaan tai nimitetään sellaiseen työ- tai virkasuhteeseen, joka kestää yhden vuoden aikana yhteensä vähintään kolme kuukautta. Työnantajalla on myös oikeus pyytää otetta, jos työsuhteeseen otetaan enintään kolme kuukautta. Rikosrekisteriotteen esittäminen työskennellessä lastenkodissa perustuu laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä. Lastenkodin johtaja vastaa henkilöstön rikostaustan selvittämisestä ja on velvollinen osoittamaan tarvittaessa toteutetun taustojen selvityksen.

Virkaan tai virkasuhteeseen nimittämisen edellytyksenä on, että henkilö on pyynnöstä toimittanut viranomaiselle nähtäväksi otteen rikosrekisteristä. Jollei virkaa täytettäessä tai työsopimusta tehtäessä ole käytettävissä rikosrekisteriotetta, valinta on suoritettava ehdollisena ja valinnan vahvistaminen on ratkaistava vasta sitten, kun ote on esitetty. Rikostaustan selvittämiseksi esitetty rikosrekisteriotte ei saa olla kuutta kuukautta vanhempi.

Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimessa on ammattihenkilöille määritelty kelpoisuusvaatimukset, jotka ilmoitetaan aina työpaikkailmoituksessa. Työntekijöiden soveltuvuus ja luotettavuus työtehtäviin arvioidaan rekrytointitilanteessa. Opiskelijoiden toimimisesta sijaisina, palkkaamisesta ja oppisopimuksista on omat ohjeensa. Helsingin sosiaali- ja terveystalveissa toteutetaan myös kansainvälistä eettistä rekrytointia, jota koskien on erilliset ohjeet.

Huolellisella ja laadukkaalla rekrytointimenettelyllä ja mahdollisilla henkilöturvallisuusselvityksillä ennalta ehkäistään riskejä, jotka voivat aiheutua lastenkotiin soveltumattoman henkilön rekrytoinnista. Riihenkulman lastenkodissa johtaja ja osaston lähiesihenkilö suunnittelevat yhdessä uuden työntekijän rekrytoinnin ja haastattelevat yhdessä tehtävään hakijat. Hyvin tehdyllä työpaikkailmoituksella saavutetaan tehtävästä kiinnostuneita ja soveltuvia henkilöitä. Haastattelutilanteita varten on käytössä haastattelupohjat. Lastenkotiin rekrytoitaessa hoitohenkilökuntaa on suuri merkitys soveltuvuudella, aikaisemmalla työskentelyllä sijaishuollossa ja työntekijän kyvyllä kohdata lapsia, joilla on erityisiä toiminnanohjauksen haasteita sekä vaikeita elämäkokemuksia takana.

Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimessa on ammattihenkilöille määritelty kelpoisuusvaatimukset, jotka ilmoitetaan aina työpaikkailmoituksessa. Työntekijöiden soveltuvuus ja luotettavuus työtehtäviin arvioidaan rekrytointitilanteessa. Opiskelijoiden toimimisesta sijaisina, palkkaamisesta ja oppisopimuksista on omat ohjeensa. Helsingin sosiaali- ja terveystalveissa toteutetaan myös kansainvälistä eettistä rekrytointia, jota koskien on erilliset ohjeet.

6.2 Määrä, rakenne ja riittävyys

Henkilöstösuunnittelun tavoitteena tulee olla, että lastenkodissa työskentelee aina oikea määrä sopivia henkilöitä oikeissa tehtävissä, joilla on tarvittava osaaminen sekä ennakoitaan henkilöstön kehittämistarpeita. Lastenkodin henkilöstörakenteen suunnittelussa huomioidaan moniammatillisuus, joka tukee lasten hoito- ja kasvatustyötä.

Teinilän lastenkodin erityistason osastoilla työskentelee ohjaajia ja jokaisella osastolla on myös vähintään 1 sairaanhoitaja. Vaativan tason osastolla työskentelee sosiaaliohjaajia, ohjaajia, 2 sairaanhoitajaa. Vaativan tason osastolla mitoitus on 2,0 ja erityistason osastoilla mitoitus on 1,3.

Henkilöstön määrä ja rakenne		
Nimike	Määrä	Mitoitus (täytetään mikäli määritelty)
Lastenkodin johtaja	1	
Vastaava ohjaaja	4	

Johtava ohjaaja	1	
Sosiaaliohjaaja	5	
Ohjaaja	34	
Sairaanhoitaja	6	
Psykologi	1,5	
Toimistosihtööri	1	
Keittäjä	2	
Yhteensä	55,5 työntekijää	

6.3 Perehtyminen ja osaamisen varmistaminen

Henkilöstön osaaminen muodostuu perusammattitaidon ja täydennyskoulutusten lisäksi muun muassa työssäoppimisesta ja perehdytyksestä sekä ammattitaitoisesta kirjaamisesta. Teinilän lastenkodin huolehditaan, että työsuhteen alussa uusi työntekijä saa hyvän perehdytyksen. Lastenkodissa on laadittuna perehlymismalli, johon on määritelty perehdytettävät asiat sekä kenen vastuulla asioiden perehdyttäminen on. Uuden työntekijän perehdyttämislomake löytyy sähköisesti ja siihen merkataan, kun asiat on perehdytetty. Lähiesihenkilö vastaa uuden työntekijän perehdytysprosessista ja seuraa sekä arvioi sen etenemistä yhdessä työntekijän kanssa. Perehdyttämiseen osallistuvat myös muut hoitohenkilöstöön kuuluvat osastolla ja erityisesti nimetty perehdyttäjä.

Osaamisen johtaminen suunnitelmallisesti ja ennakoiden tukee laadukkaan ja turvallisen lastenkotihoidon toteutumista. Pysyvä, osaava henkilökunta on asiakasturvallisuuden kannalta kriittisen tärkeä ja siksi johtamisella tulee pyrkiä henkilöstön pysyvyyteen.

Teinilän lastenkodissa tehdään vuosittain työntekijäkohtainen täydennyskoulutussuunnitelma Onni-keskustelun yhteydessä. Täydennyskoulutussuunnitelma dokumentoidaan myös täydennyskoulutusseurantataulukoon.

Osaamisen kehittämiseen panostetaan paljon lastenkodissa, jotta asiakastarpeisiin pystytään vastaamaan paremmin ja ennakoidaan tulevia osaamistarpeita toimintaympäristön muutoksissa. Lastenkotitoiminnan henkilöstölle on määritelty pakollisia koulutuksia osaamisen varmistamiseksi sekä asiakasprofiilin mukaiset täydennyskoulutukset huolehditaan lastenkodeittain. Henkilöstön koulutuksia seurataan täydennyskoulutustaulukolla, jonka täyttämistä vastaa osaston lähiesihenkilö. Lähiesihenkilö vastaa myös siitä, että jokainen työntekijä saa riittävän täydennyskoulutus määrän vuosittain.

Osaston lähiesihenkilö huolehtii myös kirjaamiseen liittyen henkilöstön riittävästä perehdytyksestä, osaamisen kehittämisestä ja lainmukaisuudesta. Lisäksi ammattihenkilöllä on velvollisuus ylläpitää

ja kehittää ammattitoiminnan edellyttämiä tietoja ja taitoja sekä perehtyä ammattitoimintansa koskeviin säädöksiin ja määräyksiin. Lastenkotitoiminnassa on laadittu yhteinen dokumentointiohje ja työntekijöille järjestetään kirjaamiseen liittyvää dokumentointikoulutusta vuosittain.

Organisaatio on velvollinen tuottamaan täydennyskoulutuksesta lakisääteiset tiedot. Helsingissä ne kertyvät Onni-järjestelmään jokaisen työntekijän kohdalla mistä työntekijä voi itse katsoa käydyt koulutuksensa. Henkilökunnalle järjestetään toimialan sisäisiä asiakas- ja potilasturvallisuuskoulutuksia esim. vaaratapahtumien ja epäkohtien ilmoittamiseen liittyen. Lisäksi henkilöstön käytössä on Asiakasturvallisuutta taidolla -verkkokoulutukset. Näiden koulutusten lisäksi on tarjolla esimerkiksi erillisiä ensiapu- ja infektioiden, lääkehoidon ja tapaturmien ehkäisyyn sekä asiakkaan kohtaamiseen liittyviä koulutuksia.

Teinilän lastenkotiin on koulutettu useita työntekijöitä menetelmällisillä koulutuksilla kuten mm. ratkaisukeskeinen neuropsykiatrinen valmentaja ja DKT.

6.4 Työhyvinvointi ja turvallisuus

Helsingin kaupunki kiinnittää huomiota palvelujen henkilöstön hyvinvointiin, veto- ja pitovoimaan. Työhyvinvoinnin tueksi on tarjolla henkilöstöliikuntaa, kulttuuri- ja liikuntaetu, työterveyshuollon kattavat palvelut sekä työnohjausta. Lisäksi Oppiva-verkostossa on saatavilla kattavasti henkilöstön työnhyvinvointia tukevia kokonaisuuksia. Helsingin kaupungilla on myös selkeät rakenteet henkilön työkyvyn tukeen ja arviointiin sekä uudelleensijoittamiseen silloin, kun henkilö ei pysty jatkamaan enää aiemmissa työtehtävissään esimerkiksi jonkin tapaturman tai sairauden seurauksena. Kaikissa palveluissa on käytössä varhaisen tuen –keskustelumalli. Keskustelun järjestäminen työntekijän kanssa on esihenkilön vastuulla.

Teinilän lastenkodissa jokaisella osastolla laaditaan vuosittain työhyvinvointisuunnitelmat, joissa yhdessä päätetään konkreettisista toimenpiteistä työhyvinvoinnin edistämiseksi. Arviointia tehdään yhteisellä tapaamisella loppusyksystä, jossa on mukana henkilöstön edustajia jokaiselta osastolta, lähiesihenkilöt ja lastenkodin johtaja. Työhyvinvoinnin tilaa tutkitaan myös Kuntakymppi-kyselyllä joka toinen vuosi ja joka toinen vuosi Fiilari-kyselyllä.

Lastenkodissa hoitohenkilökunta tekee vuorotyötä. Teinilän lastenkodissa on ergonominen työvuorosuunnittelu, jonka pääperiaatteet tukevat työssä jaksamista. Työvuorolistan suunnittelu vaiheessa työntekijöillä on mahdollisuus esittää toiveita. Työvuorosuunnittelussa myös pyritään huomioimaan henkilöstön henkilökohtaisen elämän erilaisia tilanteita. Työvuorosuunnitteluun pääperiaatteista on tehty yhteinen toimintaohjeistus lastenkotiin, jotta tasapuolisuus ja läpinäkyvyys listan suunnittelussa toteutuu.

Teinilän lastenkodissa on selkeät kokousrakenteet, joissa tehdään työn suunnittelua ja organisointia. Selkeät työn tavoitteet tukevat työn tekemistä arjessa. Jokaisella osastolla on säännöllinen työnohjaus noin kuukausittain. Tiimien kehittämispäivät järjestetään 2 kertaa vuodessa, joissa päästään kehittämään yhdessä työtä suunnitelmallisesti niin että se tukee perustehtävää. Lastenkodissa on myös kehittämistyöryhmiä, joihin osallistuu henkilöstöä eri osastoilta. Osallisuuden kokemus tukee myös työhyvinvointia ja työhön vaikuttamismahdollisuuksia. Hyvä henkilöstökokemus on yksi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan keskeisiä tavoitteita. Henkilöstön osallisuus asioiden valmistelussa sekä henkilöstön kokemusten kuuleminen erilaisissa prosesseissa, kehittämisessä ja päätöksenteossa on tärkeää hyvän henkilöstökokemuksen

kannalta. Teinilän lastenkodissa on aina pidetty tärkeänä työn kehittämistä, joka nousee arjen tarpeista pystyvä paremmin vastaamaan asiakastyön sujuvuuteen ja laatuun.

Esihenkilötyöllä on merkittävä vaikutus työntekijöiden sitoutumiseen ja työssä motivoitumiseen. Teinilän lastenkodissa esihenkilötyössä pidetään tärkeänä sitä, että esihenkilö toimii työntekijöiden tukena ja valmentaa työntekijöitä työssä suoriutumiseen. Esihenkilö antaa rakentavaa palautetta työntekijöiden työstä. Teinilän lastenkodin johtamisessa huomioidaan työntekijöitä onnistumisesta palkitsemalla heitä rahapalkkioilla, joihin on varattu budjettiin rahaa. Esihenkilön velvollisuutena on myös puuttua epäkohtiin viipymättä ja ryhdyttävä toimenpiteisiin. Hoito- ja kasvatustyön johtaminen on tärkein esihenkilön tehtävä vaativassa lastensuojelutyössä, joka tuottaa jatkuvasti epäselviä tilanteita mutta hyvällä työn organisoinnilla ja yhteisellä suunnittelulla sekä päätöksenteolla asioista selvittää ja tuella hoitohenkilöstölle edistää työhyvinvointia.

Helsingin kaupungilla on yhteistoimintasopimus, joka velvoittaa käsittelemään ja kuulemaan määritellyistä asioista henkilöstöä yhteistoiminnassa. Lastenkotiin valitaan yhteistoimintavastaava kaksivuotiskaudeksi henkilöstön valitsemana. Yhteistoimintavastaava toimii esimiehen kanssa yhteistoimintaparina työolosuhteiden, henkilöstön työhyvinvoinnin sekä yhteistoiminnan edistämiseksi. Yhteistoimintavastaava toimii samalla työsuojeluasiamiehenä ja osallistuu näin ollen esim. työpaikan työsuojelutarkastukseen ja vaarojen arviointiin.

Työturvallisuutta pidetään yllä huolehtimalla riittävästä henkilöstömäärästä (määrällisesti ja laadullisesti), osaamisesta, laitteiden ja tarvikkeiden hyvästä kunnosta sekä käyttöopastuksesta. Jokaiselle työntekijälle mahdollisesta Aveckki-koulutus, joka on toimintatapamalli uhka- ja väkivaltatilanteisiin ja niiden ennaltaehkäisyyn. Lisäksi hyödynnetään työntekijöiden kirjaamista turvallisuuspoikkeamia koskevista ilmoituksista muodostuvaa tietoa toiminnan kehittämiseen, ja pyritään niiden avulla tunnistamaan ja ennakoimaan riskejä. Työturvallisuuspoikkeamat ja havaitut -riskit kirjataan Työsuojelupakki-järjestelmään. Työsuojelupakki on työväline johdolle, esihenkilöille sekä työsuojeluorganisaatiolle työturvallisuuden hallintaan, kehittämiseen ja seurantaan. Työsuojelupakin avulla voidaan tehdä ja käsitellä työtaturma- ja turvallisuuspoikkeamailmoituksia.

Turvallisuuspoikkeamia ovat havaitut läheltä piti -tilanteet, vaaratekijät sekä uhka- ja väkivaltatilanteet. Turvallisuuspoikkeamailmoitusten tekemiseen ei tarvita tunnuksia eikä kirjautumista. Ilmoitus tehdään aina, kun työn turvallisuus ja terveellisyys vaarantuvat. Työsuojelupakilla voidaan toteuttaa ja päivittää työpaikan työturvallisuuden vaarojen arviointeja, hallinnoida turvallisuustietoa tallentamalla työturvallisuuden kannalta olennaisia dokumentteja ja tehdä johtamisen ja päätöksenteon tueksi raportteja ja tilastoja työtaturmista, turvallisuuspoikkeamista sekä vaarojen arvioinneista.

Teinilän lastenkodissa osaston lähiesihenkilö käsittelee työsuojelupakkiin tulleet ilmoitukset ja käsittelee työntekijän kanssa tapahtuneen uhka- ja vaaratilanteen.

6.5 Tartuntataudeilta suojaaminen

Tartuntatautilaki suojaa asiakkaita määritellyiltä tartuntataudeilta ja näin ollen lisää asiakasturvallisuutta. Esihenkilö ohjaa työsuhteen alkaessa työntekijän työterveyshuoltoon, jossa tartuntalain mukaisten velvoitteiden täyttäminen varmistetaan.

Tartuntatautilain (1227/2016) 48 § sisältää 1.3.2018 voimaan tulleen veloitteen työntekijän ja työharjoittelussa olevan opiskelijan rokotussuojasta.

Rokotussuoja tulee olla henkilöillä, jotka työskentelevät pääsääntöisesti ja toistuvasti sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden asiakas- ja potilastiloissa sekä sairaan- ja potilaskuljetuksessa. Työ- ja oppisopimussuhteiset henkilöt rokotetaan työterveyshuollossa. Työharjoitteluun tulevien rokotussuojasta huolehtii opiskeluterveydenhuolto. Muissa tilanteissa rokotteet annetaan omalla terveysasemalla. Mikäli työntekijä ei anna selvitystä tai ei halua ottaa rokotteita, ohjaa esihenkilö hänet ottamaan yhteyttä omaan työterveyshoitajaan.

Erityisesti suositellaan kausi-influenssarokotteen ottamista vuosittain, sillä lasten, vanhusten ja monisairaiden kanssa työskentelevät kuuluvat sosiaali- ja terveydenhuollon kausi-influenssan riskiryhmään. Kattava henkilöstön rokotesuoja lisää potilasturvallisuutta.

1.3.2017 voimaan astuneen tartuntatautilain (1227/2016) 55§ velvoittaa asiakkaiden suojaamiseksi työnantajan vaatimaan tietyissä tehtävissä toimivalta työntekijältä luotettava selvitys siitä, ettei tämä sairasta hengityselinten tuberkuloosia. Selvitys on vaadittava myös harjoittelijoilta ja muilta vastaavilta henkilöiltä, jotka toimivat työpaikalla ilman palvelussuhdetta. Ilman edellä mainittua selvitystä työntekijä ei saa toimia sosiaalihuollon tai terveydenhuollon toimintayksiköissä, eikä alle kouluikäisten lasten hoitotehtävissä. Terveystarkastukset kohdistetaan sosiaalihuollon tai terveydenhuollon toimintayksiköissä sekä kaikissa alle kouluikäisten lasten hoitotehtävissä toimiviin työntekijöihin. Lisäohjeistus löytyy intran henkilöstösivulta, THL julkaisusta ”Työntekijälle tehtävät terveydentilan selvitykset tuberkuloositartuntojen torjumiseksi” (2017) sekä työterveyslaitoksen verkkosivuilta (Tuberkuloosiin liittyvät terveystarkastukset).

Tartuntatautilain mukaan kaikki salmonellatartunnat ovat yleisvaarallisia tartuntatauteja. Tartuntatautilain (1227/2016) 56§:n ja -asetuksen (146/2017) mukaan työnantajan on vaadittava työntekijältä luotettava selvitys siitä, ettei tällä ole salmonellatartuntaa, kun henkilö työskentelee elintarvikeriskityössä. Tarkastuksesta kirjoitetaan todistus. Terveydentilan selvitys ja selvityksestä annetusta todistuksesta ohjeistetaan intran henkilöstösivulla, ohjeet-alustalla epidemiologisen toiminnan antamassa ohjeessa sekä THL julkaisussa ”Toimenpideohje salmonellatartuntojen ehkäisemiseksi” (2019).

Kausi-infektioissa lastenkodissa kiinnitetään erityistä huomiota hyvään käsihygieniaan ja mikäli lapsella on eritteistä yskää tai muuta niin työntekijää suositellaan pitämään lähikontaktissa kirurgista suusuojausta tartuntojen leviämisen estämiseksi. Lasta ei voi eristää omaan huoneeseen, mutta häntä voidaan pyytää pysymään omassa huoneessa mahdollisimman paljon tartuntojen leviämisen estämiseksi.

7 Toimintaympäristö ja tukipalvelut

Teinilän lastenkoti toimii kahdessa eri kiinteistössä Oulunkylässä. Toiminnassa kiinnitetään erityistä huomiota asiakas- ja työturvallisuuteen ja tilojen tarkoituksenmukaisuuteen ja viihtyvyyteen. Tukipalveluiden toimivuus edistää turvallisuutta ja tilojen toimivuutta sekä viihtyisyyttä. Lastenkotiin saadaan tarvittavat tukipalvelut alihankintana tai ostopalveluna.

7.1 Toimintaympäristö

Teinilän lastenkodin yksiköt sijaitsevat fyysisesti lähellä toisiinsa. Oppipojantiellä on kaksi osastoa ja Pikalähetintien kiinteistössä kolme osastoa. Osastojen henkilökunnat tekevät tiivistä yhteistyötä ja auttavat toisiaan arjessa. Lapset asuvat lastenkodissa ympärivuorokautisesti ja tilojen toiminnallisissa ratkaisuissa pyritään tarkoituksenmukaisuuteen sekä viihtyisyyteen.

7.2 Terveydensuojelulain mukainen omavalvonta

Terveydensuojelulain tarkoituksena on väestön ja yksilön terveyden ylläpitäminen ja edistäminen sekä ennaltaehkäisy. Lastenkodissa terveyshaittaa voivat aiheuttaa heikko sisäilman laatu, toimintaan soveltumattomat tilat ja korjausten viipyminen jotka tekninen isännöitsijä tilaa alihankintana.

Helsingin kaupungin ympäristöpalvelut toteuttaa terveydensuojelulain (763/1994) mukaisia tarkastuksia kaupungin yksiköissä.

7.2.1 Toiminnan terveydensuojelulain mukaiset riskitekijät

Teinilän lastenkodin Oppipojantien kiinteistön sisäilman riittävydessä ja laadussa on todettu haasteita, joita on korjattu erilaisin korjaustoimin. Oppipojantien kiinteistöön on tehty viime aikoina isoja parannuksia. mm. viemäröintiä, ilmastointia on korjattu ja uusittu. Oppipojantien kiinteistön tiloja ei ole alun perin suunniteltu lastenkotitoimintaan ja sen takia tilat eivät kovin hyvin sovellu lastenkotitoimintaa, eivätkä tämän päivän tarpeisiin.

7.2.2 Terveydensuojelulain mukaisten riskitekijöiden ennaltaehkäisy

Lastenkodin suunnitelmallisella työskentelyllä voidaan ehkäistä terveydensuojelulain mukaisten riskien syntymistä.

Sisäilmaan laatuun voidaan vaikuttaa osin omalla toiminnalla esim. huolehtimalla tilojen riittävällä ylläpitosiivouksella, säännölliset peruspesut, käytettävillä materiaaleilla esim. tekstiileillä. Viemällä tilojen korjaustarpeet välittömästi Bem-huoltokirjaan ja olemalla tarvittaessa yhteydessä myös tekniseen isännöitsijään. Liittämällä Bem-huoltopyyntöön korjaustarpeissa aina valokuva korjattavasta asiasta mikä nopeuttaa alihankintapyynnön tilaamista.

Työn suunnittelulla ja ohjeistuksella pystytään vaikuttamaan olemassa olevien tilojen hyödyntämiseen ja esimerkiksi riittävän ilmanvaihdon riittävyteen.

7.3 Ympäristötyö

Teinilän lastenkodin ekotukihenkilöinä toimii keittäjät. Ekotukihenkilöiden keskeisenä tehtävänä on edistää ympäristövastuullista toimintakulttuuria lastenkodissa.

Teinilän lastenkodissa on laadittu jätehuoltosuunnitelmat jokaiseen kiinteistöön.

Jokaiselle osastolle on laadittu kemikaaliluettelo aineista, joissa on vaaran merkki ja kansioon on kasattu käyttöturvatiedotteet henkilöstölle. Kemikaaliluetteloiden käyttöturvaohjeet käydään läpi kerran vuodessa tilanteen, että ne ovat ajan tasalla.

7.4 Tiloihin liittyvät teknologiset ratkaisut

Teinilän lastenkodin kiinteistössä on asianmukaiset lukitusratkaisut. Pikalähetintien yksiköissä on kulunvalvonta järjestelmät. Lisäksi kiinteistöjen piha-alueilla on valvontakamerajärjestelmät, jotka eivät kuvaa osastojen sisätiloja. Järjestelmien säännöllinen huolto huolehditaan teknisen isännöinnin kautta.

Jokaisella osastolla henkilökunnalla on käytössään henkilöhälytysjärjestelmä. Henkilöhälytysjärjestelmän testaus tehdään suunnitelmallisesti kerran kuussa. Tarkemmat tiedot teknologisista ratkaisuista löytyy lastenkodin turvallisuus- ja pelastussuunnitelmasta.

7.5 Tukipalvelut ja alihankinta

Teinilän lastenkodissa on maahanmuuttajataustaisia lapsia sijoitettuna, joiden vanhemmat eivät osaa suomen kieltä. Neuvotteluissa käytetään kilpailutettuja tulkkipalveluita. Tulkin tilaa joko sosiaalityöntekijä tai lastenkoti sovitusti. Teinilän lastenkodilla on vartiointisopimus Palmian kanssa.

Teinilän lastenkodilla on vartiointisopimus Palmian kanssa. Osastojen henkilökunnalla on henkilöhälytysjärjestelmä ja nappia painamalla vartiointi saapuu paikalle avuksi uhka- ja vaaratilanteissa.

Lastenkodissa toimii kilpailutettuna ostopalvelu lääkäri kerran viikossa. Ostopalvelun tuottaa SoloHealth. Lääkäri on mukana Teinilän lastenkodin sovituissa rakenteissa.

Siivouspalvelu on tilattu Hus avian kautta alihankintana. Ylläpitosiivouspalvelu toimii lastenkodissa viitenä päivänä viikossa. Peruspesut tilataan kerran vuodessa lisäpalveluna.

Tukipalveluna toimii Helsingin kaupungin tekninen isännöinti, joka vastaa lastenkodin sisäisistä korjaus- ja muutostöistä. Huoltoyhtiönä toimii riippuen pienyksiköstä joko Heka tai Palmia.

7.5.1 Kuljetukset

Teinilän lastenkodissa suurin osa lapsista kulkee kouluihin julkisella liikenteellä, joka Helsingissä on erittäin kattava. Osalla lapsista on koulukuljetus taksilla kouluun, jos lapsen voimavarat tai toimintakyky ei riitä itsenäiseen kulkemiseen. Useat lapset käyvät myös terapiassa ja Kela myöntää yleensä lapsille taksikuljetuksen terapiaan. Teinilän lastenkodilla on neljä autoa leasing sopimuksella Starasta. Lastenkodin autoilla kuljetetaan myös toisinaan lapsia kouluun, jos lapsen toimintakyky on laskenut ja pyritään näin pitämään yllä lapsen koulunkäyntiä. Lastenkodin autoja käytetään myös muihin lastenkuljetuksiin.

7.5.2 Ateriapalvelut

Teinilän lastenkodissa tarjottava ruoka valmistetaan lastenkodissa.

8 Omavalvonnan seuranta

8.1 Raportointi

Lastenkotitoiminnan asiakas- ja potilasturvallisuutta vaarantavat epäkohtailmoitukset kerätään HaiPro- ja SPro-järjestelmistä ja ne ilmoitetaan omavalvontaraportissa neljä kertaa vuodessa. Lastenkotitoimintaa koskevia kanteluita, muistutuksia sekä aluehallintoviraston ja eduskunnan oikeusasiamiehen selvityspyyntöjä tilastoidaan ja tilastotiedot raportoidaan omavalvontaraportissa. Lastenkotitoiminnan päällikkö raportoi valvovalta viranomaiselta saadut toimenpidevaatimukset ja niiden pohjalta tehdyt korjaustoimet. Lastenkotitoiminnan vaarojen arvioinnit raportoidaan omavalvontaraportissa. Nämä tiedot kerätään säännöllisesti työsuojelupakkiin. Lastensuojelulain mukaiset, lakisääteisesti voimassa olevat hoito- ja kasvatussuunnitelmat ilmoitetaan omavalvontaraporttiin. Tämä raporttietieto saadaan Apotti-asiakastietojärjestelmästä.

Omavalvontaraportissa raportoidaan kerätty asiakaspalautetieto ja niiden pohjalta tehdyt kehittämistoimenpiteet. Tiedot näihin kerätään vaikuttavuuden arvioinnin koonneista sekä lapsilta kerätyistä asiakaspalautteista. Vaikuttavuuden arviointia tehdään suunnitelmallisesti hoito- ja kasvatusneuvotteluissa ja lasten asiakaspalautteita kerätään säännöllisesti lastenkodeista.

Lastenkotitoiminnan palvelukuvaukset raportoidaan omavalvontaraportissa. Oman ja ostopalvelun palvelukuvaukset ovat yhteneväiset ja ne ovat määritellyt kilpailutusasiakirjoissa.

Kirjaamisen auditointien toteutuminen vuoden aikana ilmoitetaan omavalvontaraportissa lastenkotitoiminnan osalta. Lastenkotitoiminnan päällikkö raportoi raportointikauden aikana tehdyt tiedonkulun kehittämiseen liittyvät toimet. Lastenkotitoiminnan päällikkö raportoi henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden kehittämiseen liittyvät toimet. Omavalvontaraportissa raportoidaan lastensuojelun ammattiryhmäkohtaisen täydennyskoulutusmallin käyttöprosentti lastenkotitoiminnan osalta.

Yhteenvetotaulukko lastenkotitoiminnassa seurattavista ja raportoitavista asioista.

Raportoitava asia	Tietojen keräys	Raportointi
Asiakas- ja potilasturvallisuutta vaarantavat tapahtumat.	HaiPro-järjestelmä	4 kertaa vuodessa.
Epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhat asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa.	SPro-järjestelmä	4 kertaa vuodessa.
Kirjaamisen auditoinnin toteutuminen.	Auditointiraportit.	4 kertaa vuodessa.
Voimassa olevien hoito- ja kasvatussuunnitelmat ajantasaisuus.	Apotti.	2 kertaa vuodessa.
Vaikuttavuuden arviot.	Kerätään säännöllisesti lastenkodeissa.	2 kertaa vuodessa.
Lasten asiakaspalautte.	Kerätään säännöllisesti lastenkodeissa.	Säännöllisesti.
Koko lastensuojelu: Kantelut, muistutukset sekä aluehallintoviraston ja eduskunnan oikeusasiamiehen selvityspyynnöt.	Tilastoidaan säännöllisesti.	Seurataan säännöllisesti.
Voimassa oleva vaarojen arviointi.	Työkalupakki.	Varmistetaan lastenkotien johtajilta
Toimet henkilöstön pysyvyyden ja mitoituksen osalta omassa tuotannossa.		Lastenkotitoiminnan päällikkö raportoi toimet raportointikauden osalta.
Tiedonkulun kehittäminen palveluissa.		Lastenkotitoiminnan päällikkö raportoi toimet raportointikauden osalta.
Havainnot ja toimet palvelusta valvovalta viranomaiselta (Avi, Valvira).		Lastenkotitoiminnan päällikkö raportoi havainnot ja toimet.
Palveluiden kriteerit määritellyt palveluissa ja ne ovat käytössä.	Palvelukriteerit määritellyt kilpailutusasiakirjoissa.	Lastenkotitoiminnan päällikkö raportoi 4 kertaa vuodessa.
Lastensuojelun ammattiryhmäkohtainen		Lastenkotitoiminnan päällikkö raportoi

täydennyskoulutusmalli käytössä % yksiköissä.		käytössä olosta ja %-osuudesta.
Oman ja ostopalvelun palvelukuvaukset ovat yhteneväiset.	Palvelukriteerit määritellyt kilpailutusasiakirjoissa.	

Teinilän lastenkodissa on sovittu, että esihenkilöt ja heidän varahenkilönsä käyvät kerran vuodessa yhdessä läpi omavalvontasuunnitelman keskeiset osiot.

8.2 Arkistointi ja viestintä

Omavalvontasuunnitelmat toimitetaan allekirjoitettuna toimialan asiakirjahallintoon. Allekirjoittajia ovat yksikön esihenkilö ja hänestä seuraava esihenkilö.

Teinilän lastenkodin omavalvontasuunnitelma on luettavissa henkilökunnalle lastenkodin sähköisessä kansiossa ja perehdytyskansiossa.

Lisäksi omavalvontasuunnitelmista toimitetaan yksi kappale sähköisenä versiona toimialan viestintään, josta suunnitelma laitetaan julkisesti luettavaksi kaupungin verkkosivuille.

8.3 Suunnitelman hyväksyntä

27.9.2024

Jarmo Lonkola

Minna Pitkänen

_____

_____

Teinilän lastenkodin johtaja

Lastenkotitoiminnan päällikkö

Helsinki

**Helsingin kaupunki
Sosiaali-, terveys- ja
pelastustoimiala,**

**Sosiaali- ja
terveyspalvelut**

Osoite ja yhteystiedot:

www.hel.fi